

EUROOPAN PARLAMENTTI

2004

2009

Istuntoasiakirja

A6-0479/2008

5.12.2008

MIETINTÖ

perusoikeuksien tilanteesta Euroopan unionissa 2004–2008

(2007/2145(INI))

Kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta

Esittelijä: Giusto Catania

SISÄLTÖ

	Sivu
EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS	3
KULTTUURI- JA KOULUTUSVALIOKUNNAN LAUSUNTO	31
VALIOKUNNAN LOPULLISEN ÄÄNESTYKSEN TULOS.....	34

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

Mietintöluonnos perusoikeuksien tilanteesta Euroopan unionissa 2004–2008 (PE409.461v03-00)

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon 7. joulukuuta 2000 tehdyn Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä 'perusoikeuskirja'), sellaisena kuin se on hyväksyttyä 12. joulukuuta 2007,
- ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 6 ja 7 artiklassa esitetyt tavoitteet tehdä Euroopan unionista vapauten, turvallisuuden ja oikeuteen perustuva alue sekä panna täytäntöön vapauden, kansanvallan, perusoikeuksien kunnioittamisen ja oikeusvaltion periaatteet,
- ottaa huomioon ne innovaatiot, jotka jäsenvaltioiden hallitukset hyväksyivät 13. joulukuuta 2007 allekirjoittaessaan Lissabonin sopimuksen ja joista keskeisimmät ovat perusoikeuskirjan juridisesti sitova luonne ja velvoite yhtyä ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehtyyn Euroopan yleissopimukseen,
- ottaa huomioon rodusta tai etnisestä alkuperästä riippumattoman yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta 29. kesäkuuta 2000 annetun direktiivin 2000/43/EY¹ sekä yhdenvertaista kohtelua työssä ja ammatissa koskevista yleisistä puitteista 27. marraskuuta 2000 annetun direktiivin 2000/78/EY² sekä kansallisten vähemmistöjen suojelua koskevan Euroopan neuvoston puiteyleissopimuksen,
- ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeusviraston perustamisesta 15. helmikuuta 2007 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 168/2007³ (jäljempänä "perusoikeusvirasto"),
- ottaa huomioon perusoikeusviraston, Euroopan rasismien ja muukalaisvihan seurantakeskuksen ja asiaa koskevien kansalaisjärjestöjen raportit,
- ottaa huomioon Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen päätökset,
- ottaa huomioon Euroopan unionin riippumattomien asiantuntijoiden verkoston laatimat perusoikeuksien tilaa Euroopan unionissa käsittelevät vuotuiset raportit,
- ottaa huomioon Euroopan neuvoston elimien raportit ja erityisesti parlamentaarisen yleiskokouksen ja ihmisoikeuskomissaarin raportit ihmisoikeustilanteesta,
- ottaa huomioon raporttinsa laittomien maahanmuuttajien säilöönottokeskuksiin tekemistään vierailuista,
- ottaa huomioon päätöslauselmansa perus- ja ihmisoikeuksista,

¹ EYVL L 180, 19.7.2000, s. 22.

² EUVL L 303, 2.12.2000, s. 16.

³ EUVL L 53, 22.2.2007, s. 1.

- ottaa huomioon julkiset kokoukset ja vuoropuhelut, joita järjestettiin tämän päätöslauselman valmistelemiseksi kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnassa ja erityisesti 8. lokakuuta 2007 pidetyn kokouksen perustuslakituomioistuinten ja korkeimpien oikeuksien tuomareiden kanssa, 19. toukokuuta 2008 pidetyn kokouksen Euroopan neuvoston ihmisoikeuskomissaarin kanssa sekä 6. lokakuuta 2008 pidetyn kokouksen kansalaisjärjestöjen edustajien kanssa,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 45 artiklan,
 - ottaa huomioon kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan mietinnön ja kulttuuri- ja koulutusvaliokunnan lausunnon (A6-0479/2008),
- A. ottaa huomioon, että Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 6 artiklan mukaan unioni perustuu arvoihin ja perusoikeuksien kunnioittamiseen, sellaisina kuin ne taataan ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyssä Euroopan yleissopimuksessa ja sellaisina kuin ne ilmenevät jäsenvaltioiden yhteisessä valtiosääntöperinteessä,
 - B. katsoo, että Euroopan parlamentti suoraan valittuna EU-kansalaisten edustajana ja heidän oikeuksiensa takaajana kantaa myös vastuun näiden periaatteiden toteutumisesta erityisesti, koska perussopimusten nykytilassa yksilöiden valitusoikeus yhteisön tuomioistuimissa ja Euroopan oikeusasiamiehelle on edelleen hyvin rajallinen,
 - C. katsoo, että lainsäädäntöehdotusten yhteensopivuutta perusoikeuskirjan kanssa koskevan valvontamenettelyn luominen on yksi tarpeellinen seuraus perusoikeuskirjan hyväksymisestä 7. joulukuuta 2000, kuten komissio on tunnustanut hyväksymällä aiheesta määräyksiä vuonna 2001 ja kuten parlamenttikin on muistuttanut komissiota 15. maaliskuuta 2007 hyväksymässään päätöslauselmassa nimeltä "Perusoikeuskirjan noudattaminen komission lainsäädäntöehdotuksissa: menetelmä järjestelmällistä ja tiukkaa valvontaa varten",
 - D. ottaa huomioon, että ratifiointiprosessissa olevassa Lissabonin sopimuksessa viitataan selvästi perusoikeuskirjaan ja annetaan sille sama juridinen arvo kuin perussopimuksille,
 - E. katsoo, että jos perusoikeuskirja sisällytetään unionin primaarilainsäädäntöön, siinä määritellyt oikeudet tulevat sitoviksi sekundaarilainsäädännössä, jossa ne pannaan täytäntöön,
 - F. katsoo, että perusoikeuskirja on oikeudellisesta asemastaan riippumatta muovautunut vuosien saatossa inspiraation lähteeksi eurooppalaisten tuomioistuinten, kuten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen, yhteisöjen tuomioistuimen, Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen ja lukuisten perustuslakituomioistuinten, oikeuskäytännössä,
 - G. katsoo, että todellinen "perusoikeuskulttuuri" Euroopan unionissa edellyttää näiden oikeuksien kattavaa valvontaa koskevan järjestelmän luomista siten, että neuvosto ja kansainvälisen yhteistyön puitteissa tehdyt päätökset tulevat myös kyseeseen, koska perusoikeuksien suojaaminen ei sisällä ainoastaan sääntöjen muodollista noudattamista

vaan ennen kaikkea niiden aktiivista edistämistä ja tosiasiallista puuttumista asioihin, kun perusoikeuksia ei noudateta jäsenvaltioissa tai kun jäsenvaltioiden toimet eivät ole tyydyttäviä,

Taustaa

1. katsoo, että perusoikeuksien tehokas suojaaminen ja edistäminen on eurooppalaisen kansanvallan perusta ja keskeisen tärkeä edellytys vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvan eurooppalaisen alueen lujittamiselle;
2. katsoo, että perusoikeuksien suojelu edellyttää toimia useammalla tasolla (kansainvälisellä, eurooppalaisella, kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla), ja korostaa alue- ja paikallisviranomaisten roolia perusoikeuksien edistämässä ja niiden konkreettisessa täytäntöönpanossa;
3. pitää valitettavana, että jäsenvaltiot kieltäytyvät edelleen omien ihmisoikeuspolitiikkojensa ja -käytäntöjensä EU:n tason valvonnasta ja pyrkivät rajoittamaan näiden oikeuksien suojan kansalliseksi asiaksi, mikä haittaa EU:n roolia maailmalla aktiivisena ihmisoikeuksien puolustajana ja horjuttaa EU:n ulkopolitiikan uskottavuutta perusoikeuksien puolustamisen osalta;
4. palauttaa mieliin, että Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 6 artiklan 2 kohdan mukaisesti yhteisöjen tuomioistuimen tehtävänä on panna täytäntöön perusoikeuksien noudattaminen, sellaisina kuin ne juontuvat jäsenvaltioiden yhteisistä valtiosääntöperinteistä ja ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdystä Euroopan yleissopimuksesta sekä muista kansainvälisen oikeuden välineistä;
5. korostaa, että Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 7 artiklassa säädetään yhteisön menettelystä, jolla voidaan varmistaa, että EU:ssa ei tapahdu vakavaa ja jatkuvaa ihmisoikeuksien ja perusvapauksien rikkomista, mutta että kyseistä menettelyä ei ole käytetty koskaan, vaikka rikkomista esiintyy EU:n jäsenvaltioissa, kuten todistavat Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomiot; kehottaa EU:n toimielimiä luomaan seurantamekanismin ja vahvistamaan objektiivisia perusteita SEU-sopimuksen 7 artiklan soveltamiselle;
6. korostaa, että jos jäsenvaltioiden yhteistä valtiosääntöperinnettä voidaan käyttää tuomioistuimen inspiraatiolähteenä sen laatiessa oikeuskäytäntöään perusoikeuksien alalla, Euroopan unionin perusoikeuskirja on vähimmäisoikeuksien yhteinen perusta, ja että jäsenvaltiot eivät voi väittää verukkeena takeiden heikentämiselle, että perusoikeuskirja tarjoaisi alemman suojatason tiettyjen oikeuksien osalta kuin niiden omassa valtiosäännössä annetut takeet;
7. panee tyytyväisenä merkille perusoikeuskirjan 53 artiklan, jossa mahdollistetaan se, että yhteisöjen tuomioistuin syventää oikeuskäytäntöään perusoikeuksien alalla, mikä antaa niille oikeudellisen perustan, joka on keskeisen tärkeä EU-oikeuden kehittämiseksi;
8. korostaa, että tuomareilla on jäsenvaltioissa perustavaa laatua oleva asema ihmisoikeuksien täytäntöönpanoprosessissa; kehottaa jäsenvaltioita toteuttamaan

perusoikeuksien suojelujärjestelmiä käsittelevän jatkuvan koulutuksen järjestelmän tuomareilleen;

Yleiset suositukset

9. katsoo, että perusoikeuksien täytäntöönpanon on oltava kaikkien eurooppalaisten poliitikkojen tavoitteena; arvioi, että tämän saavuttamiseksi Euroopan unionin toimielinten pitäisi edistää ja suojata perusoikeuksia aktiivisesti ja ottaa ne täysimääräisesti huomioon lainsäädäntöä laatiessaan ja hyväksyessään;
10. panee tyytyväisenä merkille perusoikeusviraston luomisen, mikä on ensimmäinen askel kohti sitä, että toteutetaan Euroopan parlamentin kehotukset luoda integroitu sääntely- ja institutionaalinen järjestelmä, jonka tarkoituksena on panna perusoikeuskirja täytäntöön ja varmistaa yhdenmukaisuus ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyllä Euroopan yleissopimuksella käyttöön otetun järjestelmän kanssa; palauttaa kuitenkin mieliin, että riippumattomien perusoikeusasiantuntijoiden eurooppalaisen verkoston vuotuisessa ihmisoikeusraportissa, joka julkaistiin vielä vuonna 2005, tarkasteltiin kaikkien perusoikeuskirjan tunnustamien oikeuksien soveltamista kussakin jäsenvaltiossa; on siksi huolissaan siitä, että perusoikeusviraston rajallinen mandaatti ja verkoston purkaminen voivat jättää järjestelmällisen tarkastelun piiristä pois lukuisia merkittäviä eurooppalaisia ihmisoikeuspolitiikan aloja;
11. korostaa perusoikeusviraston rajallisen mandaatin osalta, että ihmisoikeuksiin liittyviä kysymyksiä ei voida jakaa keinotekoisesti ensimmäisen, toisen ja kolmannen pilarin mukaisesti siten kuin jäsenvaltiot ovat halunneet määritellä Euroopan unionin toimivalta-alat, koska perusoikeudet ovat erottamaton kokonaisuus ja keskenään riippuvaisia; katsoo, että tästä syystä on tarpeen, että komissio ja neuvosto luovat yhdessä perusoikeusviraston kanssa ensin yleiskatsauksen ihmisoikeushuolenaiheisiin jäsenvaltioissa sivuuttaen tiukasti eurooppalaisen kehyksen ja rajoittumatta Euroopan unionissa esillä oleviin päivän kysymyksiin tai käytössä oleviin oikeudellisiin ja poliittisiin välineisiin yksilöiden sen sijaan toistuvia ja ajankohtaisia ihmisoikeusongelmia jäsenvaltioissa ja tarkastellen kaikkia olemassa olevia kansainvälisiä ja eurooppalaisia mekanismeja;
12. pyytää komissiota ja neuvostoa käyttämään tietoja, jotka ovat käytettävissä perusoikeusviraston, Euroopan neuvoston, YK:n valvontaelinten, kansallisten ihmisoikeusinstituuttien ja kansalaisjärjestöjen Euroopan unionissa suorittaman seurantatoiminnan ansiosta, ja muuntamaan ne korjaaviksi toimiksi tai ennaltaehkäiseväksi oikeudelliseksi kehykseksi;
13. pidättää itsellään oikeuden perusoikeusviraston toiminnan seurantaan Euroopan unionissa ja sellaisten ihmisoikeuskysymysten käsittelyyn, jotka eivät jo kuulu perusoikeusviraston toimivaltaan; pyytää komissiota toimimaan samoin perussopimusten valvojan roolissaan;
14. muistuttaa, että aktiivinen oikeuksia koskeva politiikka ei saa rajoittua yleistä huomiota saaviin tapauksiin ja että vakavat oikeuksien loukkaukset tapahtuvat usein yleisön kriittisen valvonnan ulottumattomissa nuorten, vanhusten ja sairaiden suljetuissa laitoksissa ja vankiloissa; korostaa, että jäsenvaltioiden ja Euroopan unionin on

valvottava asiantuntevasti näiden suljettujen laitosten elinoloja sekä niihin liittyviä sääntöjä ja käytäntöjä;

15. pyytää neuvostoa integroimaan tuleviin vuotuisiin ihmisoikeuksia maailmalla koskeviin raportteihinsa tilanneanalyysin tilanteesta maailmalla ja myös kussakin Euroopan unionin jäsenvaltiossa; katsoo, että tällainen kaksoisanalyysi toisi esille Euroopan unionin sitoumuksen ihmisoikeuksien suojaamiseen rajojensa sisällä ja niiden ulkopuolella tavalla, jolla vältettäisiin se, että lähestymistapa on tapauskohtaisesti erilainen (ns. double standard);
16. kehottaa jäsenvaltioita ryhtymään toimiin, jotta niiden YK:n Pariisin periaatteiden mukaisesti luoduilla kansallisilla ihmisoikeusinstituuteilla on riippumaton asema toimeenpanovallasta sekä riittävät varat ottaen erityisesti huomioon sen, että yksi näiden elinten tehtävistä on arvioida ihmisoikeuspolitiikkaa estääkseen puutteet ja ehdottaakseen parannuksia, koska tehokkuus liittyy ensisijaisesti ongelmien ehkäisyyn eikä ainoastaan niiden ratkaisuun; kehottaa jäsenvaltioita, jotka eivät vielä ole näin tehneet, perustamaan edellä mainittuja kansallisia ihmisoikeusinstituutteja;
17. kehottaa neuvostoa muuttamaan perusoikeuksia ja kansalaisuutta käsittelevän ad hoc työryhmän pysyväksi työryhmäksi, joka toimisi yhdessä ihmisoikeustyöryhmän (COHOM) kanssa, ja kehottaa komissiota osoittamaan kaikki ihmisoikeuksia ja perusvapauksia koskevat asiat yhdelle komission jäsenelle;
18. palauttaa mieliin pitävänsä politiikan kannalta keskeisen tärkeänä, että perusoikeuksien edistäminen sisällytetään tavoitteisiin, joihin pyritään yhteisön säännöstöä yksinkertaistaessa tai uudelleen järjesteltäessä; vaatii, että kaikissa uusissa politiikoissa, lainsäädäntöehdotuksissa ja ohjelmissa on vaikutusarviointi perusoikeuksien kunnioittamisen kannalta ja että tällainen arviointi on erottamaton osa ehdotuksen perusteluja, ja toivoo, että jäsenvaltiot hyväksyvät myös vastaavia vaikutustenarviointivälineitä myöhemmin saattaessaan yhteisön lainsäädäntöä osaksi kansallista lainsäädäntöä;
19. kehottaa neuvoston puheenjohtajavaltiota järjestämään ihmisoikeuksia käsittelevien järjestöjen foorumin siten, että kansalaisyhteiskunta ja Euroopan unionin toimielimet voivat käydä syvällisiä keskusteluja jäsenvaltioiden ihmisoikeuskysymyksistä; korostaa, että mahdollisimman monien on voitava osallistua foorumiin;

Yhteistyö Euroopan neuvoston ja muiden perusoikeuksien suojaamisen alalla toimivien kansainvälisten elinten ja järjestöjen kanssa

20. panee tyytyväisenä merkille mahdollisuuden, että Euroopan unioni liittyy Euroopan ihmisoikeussopimukseen, vaikka liittyminen ei tuokaan mukanaan perustavaa laatua olevia muutoksia, koska "kun ihmisoikeussopimukseen sisältyviä oikeuksia ja vapauksia koskevia kysymyksiä tulee yhteisöjen tuomioistuimen eteen, tuomioistuin

kohtelee kyseistä sopimusta täysimääräisenä osana Euroopan unionin oikeusjärjestystä¹;

21. palauttaa mieliin, että Euroopan neuvoston elimillä ja valvontamekanismeilla sekä erilaisilla yleissopimuksilla on merkittävä rooli ihmisoikeuksien alalla; kehottaa Euroopan unionin jäsenvaltioita, Euroopan unionin toimielimiä ja perusoikeusvirastoa pohjaamaan tähän kokemukseen ja ottamaan nämä mekanismit huomioon ja sisällyttämään ne verkostotyömenetelmiin ja hyödyntämään Euroopan neuvoston kehittämiä standardeja ja muita sen toiminnan konkreettisia tuloksia; kehottaa hyödyntämään Euroopan neuvoston ja Euroopan unionin yhteisymmärryspöytäkirjan kaikkia mahdollisuuksia;
22. kehottaa lujittamaan perusoikeuksien suojaa käsittelevien eri elinten ja järjestöjen yhteistyötä Euroopassa ja kansainvälisesti;
23. korostaa uudelleen, että on erittäin tärkeää Euroopan unionin uskottavuuden kannalta maailmalla, ettei Euroopan unionilla ole erilaista lähestymistapaa ulkopoliitikassa ja sisäpolitiikassa;
24. katsoo, että jos useimmat Euroopan unionin jäsenvaltioista ovat liittyneet yleissopimuksiin ja muihin kansainvälisiin oikeudellisiin välineisiin perusoikeuksien suojaamisen alalla, vaikka unioni itse ei ole koskaan varsinainen osapuoli, sillä on kuitenkin velvoite noudattaa niiden määräyksiä ja tarpeen mukaan suosituksia, joita määräykset antaneet elimet ovat laatineet, mikäli Euroopan unionin oikeus ei jo tarjoa vastaavaa tai parempaa suojaa; toivoo, että yhteisöjen tuomioistuin yhtyy tähän lähestymistapaan oikeuskäytäntönsä kautta;
25. suosittaa, että Euroopan unioni tekee yhteistyösopimuksia perusoikeuksia puolustavien kansainvälisten elinten ja järjestöjen kanssa ja erityisesti YK:n ihmisoikeusvaltuutetun toimiston ja muiden asiaa koskevien YK:n elinten kanssa sekä demokraattisten instituutioiden ja ihmisoikeuksien toimiston ja Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön vähemmistövaltuutetun kanssa;

Ihmisoikeudet, vapaus, turvallisuus ja oikeus

26. korostaa tarvetta arvioida ja kunnioittaa täysimääräisesti perusoikeuksia ja yksilönvapauksia Euroopan unionin toimivallan kehittyessä; katsoo siksi, että perusoikeuksien kunnioittamista ja kollektiivisen turvallisuuden varmistamista koskevat erilliset tavoitteet ovat sekä yhteensopivia että keskenään riippuvaisia ja että asianmukaisilla politiikoilla voidaan välttää se, että pakkotoimiin perustuva lähestymistapa uhkaa yksilönoikeuksia;
27. katsoo, että vastavuoroisen tunnustamisen periaatteeseen perustuvan Euroopan oikeudenkäyttöalueen luomisessa on huolehdittava koko unionissa yhdenmukaisista prosessuaalisista takeista ja SEU-sopimuksen 6 artiklassa tarkoitettujen perusoikeuksien kunnioittamisesta; kehottaa antamaan pikaisesti asianmukaisen säädöksen yksilön

¹ Euroopan unionin neuvosto – Euroopan unioni: "Euroopan mantereen yhteiset tavoitteet". Jean-Claude Junckerin raportti, 11. huhtikuuta 2006, s. 4.

oikeuksista rikosoikeudellisissa menettelyissä; kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan, että eurooppalaista pidätysmääräystä ja muita vastavuoroisen tunnustamisen toimenpiteitä sovelletaan EU:n ihmisoikeusstandardien mukaisesti niin, että kyseisten standardien noudattamatta jättäminen voi olla kieltäytymisperuste;

28. palauttaa painokkaasti mieliin, että kaikilla pidätetyillä on oikeus kaikkiin oikeustakeisiin ja tarpeen mukaan kotimaansa diplomaattiedustuksen apuun sekä riippumattoman tulkin palveluihin;
29. on huolissaan siitä, että monissa Euroopan ihmisoikeussopimuksen rikkomistapauksissa on osallisena EU:n jäsenvaltioita, ja kehottaa niitä noudattamaan asiaa koskevia tuomioita ja toteuttamaan tarvittavia uudistuksia rakenteellisten puutteiden korjaamiseksi ja ihmisoikeuksien jatkuvan loukkaamisen lopettamiseksi;
30. on huolestunut siitä, että terrorismin vastainen kansainvälinen yhteistyö on usein johtanut ihmisoikeuksien ja perusvapauksien, erityisesti perustavaa laatua olevien yksityisyyden suojan, tietosuojan ja syrjimättömyyden tason laskuun, ja katsoo, että Euroopan unionin pitäisi toimia kansainvälisesti tinkimättömämmin edistääkseen ihmisoikeusalan kansainvälisten standardien ja vaatimusten sekä perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklan mukaista henkilötietojen suojan ja yksityiselämän kunnioittamisen täysimääräiseen noudattamiseen perustuvaa strategiaa; kehottaa sen vuoksi neuvostoa hyväksymään pikaisesti alustavan puitepäätöksen rikosasioissa tehtävässä poliisi- ja oikeudellisessa yhteistyössä käsiteltävien henkilötietojen suojaamisesta korkeampia standardeja koskevien parlamentin suositusten mukaisesti; katsoo, että tällaisessa strategiassa on otettava huomioon tarve hoitaa tiedustelupalvelujen oikeudellinen valvonta tehokkaasti, jotta vältettäisiin kidutuksella, huonolla kohtelulla tai muilla kansainvälisten ihmisoikeusstandardien vastaisilla tavoilla saatujen tietojen käyttäminen todisteina oikeudenkäynneissä, mukaan lukien tutkintavaihe;
31. kehottaa Euroopan unionin toimielimiä ja jäsenvaltioita panemaan täytäntöön Euroopan maiden alueen epäilystä käytöstä CIA:n vankikuljetuksiin ja laittomaan vankien säilyttämiseen 14. helmikuuta 2007 antamassaan päätöslauselmassa¹ annetut suositukset; panee tässä yhteydessä tyytyväisenä merkille Yhdysvaltojen vastavalitun presidentin lausunnon Guantánamon pidätyskeskuksen sulkemisesta ja vangittujen tuomisesta oikeuden eteen; kehottaa jäsenvaltioita ilmaisemaan valmiutensa etsiä yhdessä ratkaisuja jäljellä olevien vankien tilanteeseen;
32. pitää valitettavana, että EU ei ole noudattanut Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen 12. joulukuuta 2006 ja Ison-Britannian vetoomustuomioistuimen 7. toukokuuta 2008 iranilaista PMOI-järjestöä koskevassa asiassa antamia tuomioita;

¹ EYVL C 287 E, 29.11.2007, s. 309.

Syrjintä

Yleiset huomiot

33. korostaa, että vähemmistöjen suojelun ja syrjinnänvastaisen politiikan välillä on ero; katsoo, että yhtäläiset mahdollisuudet on kaikkien ihmisten perusoikeus eikä erioikeus ja että ne koskevat muitakin kuin jäsenvaltioiden kansalaisia; katsoo tästä syystä, että kaikenlaista syrjintää on torjuttava yhtä ponnekkaasti;
34. kehottaa jäsenvaltioita ja komissiota panemaan täysimääräisesti toimeen perusoikeusviraston suositukset, sellaisina kuin ne on esitettyinä viraston ensimmäisen vuosittaisen raportin 7 luvussa¹;
35. panee huolestuneena merkille syrjinnänvastaisten politiikkojen täytäntöönpanon epätydyttävän tilanteen ja tukee tältä osin perusoikeusviraston vuotta 2008 koskevassa raportissa esitettyjä arvioita; kehottaa niitä jäsenvaltioita, jotka eivät sitä ole vielä tehnyt, konkretisoimaan näiden politiikkojen ja erityisesti direktiivin 2000/43/EY ja direktiivin 2000/78/EY täytäntöönpanon, ja palauttaa mieliin, että näissä direktiiveissä säädetään vähimmäisstandardi, joten niiden pitäisi olla perusta, jolle kattavaa syrjinnänvastaista politiikkaa rakennetaan;
36. kehottaa niitä jäsenvaltioita, jotka eivät sitä vielä ole tehneet, ratifioimaan Euroopan ihmisoikeussopimuksen pöytäkirjan nro 12², jossa määrätään syrjintää koskevasta yleiskiellosta takaamalla, että ketään eri syrjintä mistään syystä minkään julkisen viranomaisen toimesta; katsoo, että tällaista määräystä ei tätä nykyä ole Euroopan unionin tai Euroopan neuvoston voimassa olevissa säädöksissä;
37. pitää myönteisenä komission ehdotusta direktiiviksi yhtäläisen kohtelun periaatteen soveltamisesta työmarkkinoiden ulkopuolella, mikä merkitsisi direktiivin 2000/43/EY soveltamisalan laajentamista kaikkeen syrjintään, millä pantaisiin täytäntöön perusoikeuskirjan 21 artikla, jossa tarjotaan laajempi toimintamarginaali kuin EY:n perustamissopimuksen 13 artiklassa, koska siinä mainitaan täydentävät syrjintätapaukset eli ihonväri, yhteiskunnallinen alkuperä, geneettiset ominaisuudet, kieli, poliittiset tai muut mielipiteet, kansalliseen vähemmistöön kuuluminen, varallisuus tai syntyperä;
38. pitää valitettavana, että ehdotettu direktiivi jättää huomattavia aukkoja syrjinnän kieltävään oikeussuojaan erityisesti, koska se sisältää monia yleistä järjestystä ja turvallisuutta, kansanterveyttä, taloudellista toimintaa, siviilisäätyä, perheasemaa ja lisääntymisoikeuksia sekä koulutusta ja uskontoa koskevia poikkeuksia; pelkää, että tällaisilla "pakolausekkeilla" ei kielletä syrjintää vaan niillä voidaan tosiasiallisesti vakiinnuttaa nykyiset syrjivät käytännöt; muistuttaa komissiota, että direktiivin on oltava sopusoinnussa homoja, lesboja, biseksuaaleja ja transseksuaaleja koskevan nykyisen oikeuskäytännön, erityisesti Maruko-tuomion, kanssa³;

¹ Euroopan perusoikeusviraston vuosittainen raportti vuodelta 2008, julkaistu 24. kesäkuuta 2008.

² marraskuuta 2000 allekirjoitetun ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn yleissopimuksen pöytäkirja nro 12.

³ Asiassa C-267/06 Tadao Maruko v. Versorgungsanstalt der deutschen Bühnen yhteisöjen tuomioistuin määräsi 1. huhtikuuta 2008, että päätös, jonka mukaan rekisteröidyn parisuhteen osapuoli ei saa toisen osapuolen

39. kehottaa komissiota ottamaan perusoikeusviraston mukaan syrjinnän vastustamista koskevaan yhteisön lainsäädäntöprosessiin siten, että virasto voi olla keskeisessä asemassa ja tarjota ajankohtaisia ja tarkkoja tietoja, jotka ovat keskeisen tärkeitä täydentävän lainsäädännön laatimisessa, ja siten, että virastolta pyydetään lausuntoa heti lainsäädäntöehdotusten laadinnan valmisteluvaiheessa;
40. pyytää neuvostoa hyväksymään mahdollisimman pian komission ehdotuksen neuvoston puitepäätökseksi rasismien ja muukalaisvihan tiettyjen muotojen ja ilmentymien torjumisesta rikosoikeudellisin keinoin¹ joulukuussa 2007 tehdyn poliittisen yhteisymmärryksen mukaisesti; palauttaa mieliin 29. marraskuuta 2007 antamansa lausunnon², jossa kannatettiin ehdotusta; kehottaa komissiota ehdottamaan perusoikeusvirastoa kuultuaan vastaavaa säädöstä myös homofobian torjumiseksi;
41. on huolestunut syrjinnän vastaisen lainsäädännön heikosta tuntemuksesta jäsenvaltioissa ja muistuttaa, että EU:n kansalaisten on voitava vedota yhteisön lainsäädäntöön voidakseen harjoittaa oikeuksiaan; pyytää komissiota ja jäsenvaltioita toteuttamaan lisätoimenpiteitä tämän tason nostamiseksi; korostaa samalla sitä, että lainsäädäntö on tehokasta ainoastaan, jos kansalaiset voivat panna asian vireille tuomioistuimissa, sillä syrjinnänvastaisissa direktiiveissä esitetty suojajärjestelmä perustuu uhrien tekemiin aloitteisiin;
42. katsoo, että oikeudellisten välineiden ja oikeussuojakeinojen lisäksi syrjinnän torjunnan on perustuttava koulutukseen, parhaiden käytäntöjen edistämiseen sekä sellaisiin tiedotuskampanjoihin, joilla pyritään vaikuttamaan yleiseen mielipiteeseen sekä aloihin ja sektoreihin, joilla esiintyy syrjintää; kehottaa kansallista ja paikallista julkishallintoa käyttämään perusoikeusviraston ja Euroopan neuvoston laatimia opetusvälineitä toteuttaessaan syrjinnänvastaista politiikkaa koskevia koulutus- ja edistämistoimia;
43. korostaa, että positiivisten erityistoimien käsite, jolla tunnustetaan se tosiasia, että tietyissä tapauksissa syrjinnän vastaisen toiminnan tehokkuus edellyttää viranomaisten aktiivista puuttumista vakavasti vaarantuneen tasapainon palauttamiseksi, ei voi rajoittua kiintiöihin; korostaa, että tällaiset toimet voivat käytännössä olla erittäin moninaisia, kuten työpaikkahaastattelujen takaaminen, ensisijainen pääsy koulutukseen, joka johtaa ammattiin, jossa tietyt yhteisöt ovat aliedustettuina, ensisijaiset tiedot työpaikoista tietyille yhteisöille sekä ammattikokemuksen ottaminen huomioon pelkkien pätevyyksien sijaan;
44. katsoo, että tietojen kerääminen vähemmistöjen ja heikommassa asemassa olevien ryhmien tilanteesta on tärkeää, kuten Euroopan rasismien ja muukalaisvihan seurantakeskuksen ja perusoikeusviraston raporteissa on todettu; kehottaa jäsenvaltioita julkaisemaan yksityiskohtaisia tilastoja rasistisista rikoksista sekä kehittämään rikos- ja/tai uhritutkimuksia, jotka mahdollistavat näiden rikosten uhreja koskevien määrällisten ja vertailukelpoisten tietojen keruun;

kuoleman jälkeen sellaista perhe-eläkettä, jota jälkeen jäänyt aviopuoliso saa, vaikka rekisteröidyllä parisuhteella asetetaan samaa sukupuolta olevat henkilöt vertailukelpoiseen tilanteeseen aviopuolisojen kanssa mainitun perhe-eläkkeen kannalta, on suoraa sukupuoliseen suuntautumiseen perustuvaa syrjintää.

¹ 11522/2007 - C6-0246/2007 - 2001/0270(CNS).

² A6-0444/2007.

Vähemmistöt

45. panee merkille, että Euroopan unionin viimeaikaiset laajentumiset ovat lisänneet lähes sata vähemmistöryhmää niiden n. 50 ryhmän joukkoon, joita 15 jäsenvaltion Euroopan unionissa jo oli, ja korostaa, että Keski- ja Itä-Euroopassa maahanmuuttajien, pakolaisten ja kolmansista maista tulevien ulkomaalaisten osuus on pieni ja "perinteiset" alkuperäisvähemmistöt ovat olleet näkyvämmiin esillä, joten maahanmuutto- ja kotouttamispolitiikka on siellä erotettu vähemmistöpolitiikasta;
46. korostaa, että vaikka vähemmistöjen suojelu kuuluu Kööpenhaminan kriteereihin, yhteisön politiikassa ei ole yhteisiä kriteerejä eikä vähimmäisstandardeja kansallisten vähemmistöjen oikeuksille eikä Euroopan unionin yhteistä määritelmää kuulumiselle kansalliseen vähemmistöön; suositaa, että tällainen määritelmä laaditaan Euroopan tasolla Euroopan neuvoston suosituksen 1201 (1993) perusteella; kehottaa kaikkia niitä jäsenvaltioita, jotka eivät ole vielä allekirjoittaneet ja ratifioineet vähemmistökieliä koskevaa Euroopan neuvoston peruskirjaa ja kansallisten vähemmistöjen suojelua koskevaa puiteyleissopimusta, tekemään niin;
47. korostaa tässä yhteydessä, että yhä useampi EU-kansalainen muuttaa jäsenvaltiosta toiseen ja että kansalaisten pitää voida saada nauttia täysimääräisesti perussopimusten heille EU-kansalaisina suomina oikeuksia, erityisesti oikeutta vapaaseen liikkuvuuteen ja oikeutta osallistua paikallisvaaleihin ja Euroopan parlamentin vaaleihin; kehottaa jäsenvaltioita noudattamaan täysimääräisesti vapaasta liikkuvuudesta annetun direktiivin 2004/38/EY säännöksiä ja EU:n toimielimiä toteuttamaan toimenpiteitä, joilla taataan unionin kansalaisten oikeuksien suoja kaikkialla EU:ssa;
48. pitää tärkeänä, että suojellaan ja edistetään alueellisia kieliä ja vähemmistökieliä, koska oikeus äidinkielen käyttöön ja äidinkieliseen opetukseen on yksi keskeisimmistä perusoikeuksista; pitää myönteisinä jäsenvaltioiden toimia, joilla edistetään kulttuurien ja uskontojen välistä vuoropuhelua, koska on tärkeää taata kulttuuristen ja uskonnollisten vähemmistöjen oikeuksien täysimääräinen toteutuminen;
49. katsoo, että toissijaisuusperiaate ja itsemääräämisoikeus ovat tehokkaimpia keinoja käsitellä perinteisten kansallisten vähemmistöyhteisöjen ongelmia unionin parhaita käytäntöjä soveltamalla; kannustaa käyttämään asianmukaisia itsemääräämisoikeusratkaisuja (henkilökohtainen, kulttuurinen ja alueellinen autonomia), jotka perustuvat enemmistö- ja vähemmistöyhteisön väliseen sopimukseen, ja huolehtimaan siitä, että kunnioitetaan jäsenvaltioiden suvereniteettia ja alueellista koskemattomuutta;
50. korostaa, että EU:n monikielisyyspolitiikalla on suojeltava ja edistettävä alueellisia kieliä ja vähemmistökieliä kohdennetulla rahoituksella ja erityisohjelmilla elinikäistä oppimista koskevan ohjelman yhteydessä;
51. katsoo, että valtiottomat ihmiset, jotka asuvat pysyvästi jäsenvaltioissa, ovat ainutlaatuisessa asemassa Euroopan unionissa, koska eräät jäsenvaltiot asettavat heille perusteettomia tai tarpeettomia vaatimuksia, mikä johtaa syrjintään enemmistöryhmään verrattuna; pyytääkin kaikkia kyseisiä jäsenvaltioita ratifioimaan YK:n yleissopimukset, jotka koskevat valtiottomien henkilöiden oikeusasemaa ja valtiottomuuden poistamista

(1954, 1961); kehottaa jäsenvaltioita, jotka saivat suvereniteetin 90-luvulla ensimmäistä kertaa tai uudestaan, kohtelevaan syrjimättömästi kaikkia alueellaan ennen sitä asuneita ja kehottaa niitä etsimään järjestelmällisesti kansainvälisten järjestöjen suositusten mukaisesti oikeudenmukaisia ratkaisuja niihin ongelmiin, joita syrjinnän kohteeksi joutuneet kokevat; tuomitsee erityisesti EU:ssa pysyvästi asuviksi kirjattujen henkilöiden poistamisen rekistereistä ja kehottaa asianomaisia hallituksia toteuttamaan toimenpiteitä kyseisten valtiottomien henkilöiden oikeusaseman palauttamiseksi;

Romanit

52. katsoo, että romaniyhteisö tarvitsee erityissuojaa, koska Euroopan unionin laajentumisen jälkeen siitä on tullut yksi suurimmista vähemmistöistä EU:ssa; korostaa, että kyseinen yhteisö on historiallisesti sysätty yhteiskunnan ulkopuolelle ja sitä on estetty kehittymästä tietyillä keskeisillä aloilla syrjinnän, leimautumisen ja ulkopuolelle sulkemista koskevien ongelmien takia, jotka ovat vain pahentuneet;
53. katsoo, että romanien yhteiskunnallinen syrjäytyminen ja syrjintä on tosiasia huolimatta siitä, että niitä on yritetty torjua oikeudellisilla, poliittisilla ja taloudellisilla välineillä Euroopan tasolla; toteaa, että Euroopan unionin ja jäsenvaltioiden hajanaisilla ja koordinoimattomilla toimilla ei toistaiseksi ole pystytty parantamaan romanien tilannetta rakenteellisesti ja kestävästi etenkin keskeisen tärkeillä aloilla, kuten koulutus-, terveydenhoito-, asumis- ja työmahdollisuudet, ja että tämä epäonnistuminen on julkisestikin tunnustettu;
54. pitää valitettavana sellaisen romanien syrjintää koskevan yleisen ja integroidun politiikan puuttumista, jolla voitaisiin puuttua heidän ensisijaisiin ongelmiinsa, jotka on vahvistettu useissa ihmisoikeuksien valvontamekanismeissa, mukaan lukien komission laatima liittymistä edeltävä arviointi, ihmisoikeustuomioistuimen tuomiot ja perusoikeusviraston raportit; vahvistaa, että on Euroopan unionin yhteisvastuulla löytää ratkaisuja näihin ongelmiin, jotka muodostavat yhden laajimmista ja monimutkaisimmista kysymyksistä ihmisoikeuksien alalla, ja että toimiin on ryhdyttävä vakain tuumin;
55. korostaa tarvetta omaksua yleinen, ihmisoikeuksiin ja toimintaan suuntautunut syrjimättömyyslähestymistapa, jossa otetaan huomioon romaneihin kohdistuvan syrjinnän eurooppalainen ulottuvuus; katsoo, että romanien yhteiskunnallista osallisuutta koskevan Euroopan unionin puitestategian pitäisi pyrkiä puuttumaan todellisiin ongelmiin laatimalla jäsenvaltioille toimintasuunnitelma, jossa vahvistetaan tavoitteet ja prioriteetit ja helpotetaan seuraavien kysymysten seuranta ja arviointia:
 - romanien asettaminen eri asemaan asuntoasioissa, ihmisoikeusloukkaukset, kuten häädöt, ja heidän sulkemisensa työmarkkinoilta, julkisesta opetuksesta ja terveydenhuollon piiristä panemalla täytäntöön syrjinnän kieltävä lainsäädäntö ja kehittämällä toimia suuren työttömyysongelman ratkaisemiseksi,
 - heidän oikeuksiensa toistuva kiistäminen viranomaisten toimesta ja heidän poliittinen aliedustuksensa,

- yleinen romanivastaisuus, huomattavan riittämättömät takeet rotuun perustuvaa syrjintää vastaan paikallistasolla ja asianmukaisten integraatio-ohjelmien vähäinen määrä; syrjintä terveydenhuollossa, mukaan lukien pakkosterilisaatio, eriarvoinen kohtelu ja riittävän tiedon puuttuminen perhesuunnittelusta,
- poliisivoimien toteuttama syrjintä, poliisin toteuttama rotuprofilointi – muun muassa sormenjalkien ottaminen ja muu tietojen kokoaminen – ja poliisin laajat harkinnanvaltaiset toimivaltuudet, mukaan lukien kohtuuttomat satunnaiset tarkastukset, jotka osoittavat, että poliisit tarvitsevat kiireellisesti syrjimättömyyttä koskevia koulutus- ja valistusohjelmia, jotka ovat nykyisin lähes olemattomia;
- moninkertaisen syrjinnän kohteeksi joutuvien romaninaisten erityisen haavoittuva asema;

Yhtäläiset mahdollisuudet

56. kehottaa jäsenvaltioita lisäämään naisten kaikkinaisen syrjinnän poistamista koskevassa YK:n yleissopimuksessa esitettyjen oikeuksien noudattamista, suojaamista ja täytäntöönpanoa ja pyytää kyseisiä jäsenvaltioita luopumaan varaumistaan ja ratifioimaan kyseisen yleissopimuksen valinnaisen pöytäkirjan¹; korostaa myös jäsenvaltioiden tarvetta jatkaa päättäväisesti niiden sitoumustensa täyttämistä, jotka on annettu YK:n julistuksessa ja Pekingissä 1995 pidetyn neljännen naisten maailmankonferenssin hyväksymässä toimintaohjelmassa;
57. kehottaa jäsenvaltioita ja EU:ta torjumaan tehokkain toimin kaikkinaista naisten suoraa ja epäsuoraa syrjintää (myös avioliitossa, parisuhteessa ja muissa perhesuhteissa) ja moninkertaista syrjintää (joka perustuu sekä sukupuoleen että samanaikaisesti johonkin muuhun syyhyn);
58. kehottaa kiinnittämään erityishuomiota etnisiin vähemmistöihin kuuluvien naisten ja maahanmuuttajanaisten tilanteeseen, koska näiden naisten syrjäytymistä vahvistaa ulkopuolelta ja omista yhteisöistä tuleva moninainen syrjintä; suosittaa integroitujen kansallisten toimintaohjelmien hyväksymistä, jotta puututaan tehokkaasti moninaiseen syrjintään, erityisesti siinä tapauksessa, että eri elimet hoitavat syrjintäongelmia tietyssä jäsenvaltiossa;
59. korostaa, että väkivalta, jota naisiin kohdistetaan sukupuolen takia, ja erityisesti perheväkivalta on tunnustettava ja sitä on torjuttava Euroopan tasolla ja kansallisella tasolla, koska kyseessä on yleinen ja usein aliarvioitu naisten oikeuksien loukkaus, ja kehottaakin jäsenvaltioita toteuttamaan asianmukaisia ja tehokkaita toimia, joilla pyritään takaamaan naisille väkivallaton elämä ottaen asianmukaisesti huomioon naisiin kohdistuvan väkivallan poistamista koskeva päätöslauselma²;

¹ Kaikkinaisen naisten syrjinnän poistamista koskevan yleissopimuksen valinnainen pöytäkirja, hyväksytty 15. lokakuuta 1999.

² Naisiin kohdistuvan väkivallan poistamista koskeva YK:n päätöslauselma, hyväksytty 20. joulukuuta 1993.

60. kehottaa jäsenvaltioita ja EU:ta tunnistamaan kaikkinaisen seksuaalinen hyväksikäyttö ja puuttumaan siihen; katsoo, että jäsenvaltiot, jotka eivät ole noudattaneet ihmiskaupan torjunnasta annettua yhteisön lainsäädäntöä, olisi saatettava vastuuseen asiasta¹; jäsenvaltioiden olisi ratifioitava kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden vastaisen YK:n yleissopimuksen lisäpöytäkirja, joka koskee ihmiskaupan, erityisesti naisten ja lasten kaupan ehkäisemistä, torjumista ja rankaisemista, sekä Euroopan neuvoston yleissopimus ihmiskaupan vastaisesta toiminnasta; kehottaa komissiota panemaan täytäntöön ihmiskaupan torjuntaa koskevan toimintasuunnitelman;
61. korostaa tarvetta lisätä yleistä tietoisuutta oikeudesta lisääntymis- ja seksuaaliterveyteen ja kehottaa jäsenvaltioita huolehtimaan siitä, että nämä naisten oikeudet turvataan täysimääräisesti, järjestämään asianmukaista seksuaaliopetusta, tiedotusta ja luottamuksellisia neuvontapalveluja sekä helpottamaan ehkäisymenetelmien saatavuutta, jotta ei-toivotut raskaudet sekä laittomat ja riskialttiit abortit voidaan välttää, sekä torjumaan naisten ja tyttöjen sukupuolielinten silpomiskäytäntöjä;
62. painottaa, että etnisiin vähemmistöryhmiin kuuluville naisille olisi taattava oikeus saada julkisia varoja heidän laillisesta asemastaan riippumatta, jotta heidän olisi mahdollista käyttää turvallisia, tasa-arvoisia, kulttuurinäkökohdat huomioon ottavia terveyspalveluja ja oikeuksia, erityisesti lisääntymis- ja seksuaaliterveyteen liittyviä oikeuksia; katsoo, että olisi annettava Euroopan laajuinen oikeudellinen kehys nuorten tyttöjen fyysisen koskemattomuuden takaamiseksi naisten sukupuolielinten silpomiselta;
63. korostaa, että vaikka naisten työllisyyden suhteen on tapahtunut edistymistä ja vaikka naisten koulutustaso on korkea, naisten ammatit keskittyvät edelleen tietyille aloille ja he saavat edelleen vähemmän palkkaa kuin miehet vastaavasta työstä, ovat vähemmän edustettuina päätöksentekotehtävissä ja työnantajat suhtautuvat heihin epäilevästi raskauksien ja äitiyden vuoksi; katsoo, että naisten ja miesten välisiin palkkaeroihin on suhtauduttava vakavasti naisten taloudellisen itsenäisyyden sekä naisten ja miesten välisen tasa-arvon toteutumiseksi työmarkkinoilla;
64. kehottaa jäsenvaltioita ja työmarkkinaosapuolia toteuttamaan tarvittavia toimia seksuaalisen häirinnän ja työpaikkakiusaamisen torjumiseksi työympäristössä;
65. korostaa, että naisten on tarpeen saada tukea ammattiurallaan, myös yksityis-, työ- ja perhe-elämän yhteensovittamiseen pyrkivien poliitikkojen kautta; painottaa komissiota ja jäsenvaltioita edistämään sekä jaettua vanhempainlomaa että isyyslomaa ja jakamaan tasan äitiyden ja vanhempainloman kustannukset siten, että naiset eivät enää ole kalliimpaa työvoimaa kuin miehet; painottaa tarvetta järjestää tiedotuskampanjoita stereotyyppisten perhemallien välttämiseksi siten, että samalla korostetaan joustavien työehtojen varmistamisen merkitystä, lisään lastenhoitomahdollisuuksia ja

¹ Neuvoston direktiivi 2003/81/EY, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2004, oleskeluluvasta, joka myönnetään yhteistyötä toimivaltaisten viranomaisten kanssa tekeville kolmansien maiden kansalaisille, jotka ovat ihmiskaupan uhreja tai jotka ovat joutuneet laittomassa maahantulossa avustamisen kohteiksi, puitepäätös 2002. Neuvoston puitepäätös, tehty 19 päivänä heinäkuuta 2002, ihmiskaupan torjunnasta.

varmistetaan naisten, joilla on lapsia, täysimääräinen osallistuminen eläkejärjestelmiin;

66. kehottaa jäsenvaltioita torjumaan yhteistyössä työmarkkinaosapuolien kanssa työmarkkinoilla ilmenevää raskaana olevien naisten syrjintää ja hyväksymään kaikki tarvittavat toimet äitien suojelemisen tason kohottamiseksi; kehottaa komissiota laatimaan yksityiskohtaisemman arvioinnin tämän alan kansallisten säännösten yhteensopivuudesta yhteisön oikeuden kanssa ja laatimaan tarpeen vaatiessa asianmukaisia ehdotuksia yhteisön lainsäädännön tarkistamiseksi;
67. kiinnittää huomiota itsenäisten ammatinharjoittajien (pääasiassa nais)partnerien suureen määrään (pääasiassa maataloudessa), sillä näiden henkilöiden oikeudellinen asema on monissa jäsenvaltioissa epävarma, mikä saattaa johtaa erityisiin taloudellisiin ja oikeudellisiin ongelmiin, kun on kyse äitiys- ja sairauslomasta, eläkkeen kertymisestä, sosiaaliturvan saamisesta sekä avioerotapauksista;
68. tunnustaa, että naisten epätasa-arvoiset mahdollisuudet taloudellisiin resursseihin työmarkkinoilla heikentävät heidän mahdollisuuksiaan sosiaaliturvaan, erityisesti eläkeoikeuksien saantia, mikä johtaa siihen, että ikääntyneiden naisten köyhyysriski on suurempi kuin ikääntyneiden miesten; katsoo, että naisten syrjinnän torjumiseksi on ratkaisevan tärkeää varmistaa, että sosiaaliturvajärjestelmissä oikeudet ovat henkilökohtaisia eivätkä perheyksikköön perustuvia; katsoo, että lastenhoidon vuoksi virallisten työmarkkinoiden ulkopuolella vietetystä ajasta olisi saatava krediittiä, joka otettaisiin huomioon kaikkien eläkeoikeuksien laskennassa;
69. korostaa, että on tärkeää varmistaa, että Euroopan unionin alueelle tulevat kolmansien maiden kansalaiset ja EU:n kansalaiset ovat tietoisia isäntämaissa olemassa olevista miesten ja naisten välistä tasa-arvoa koskevista laeista ja sosiaalialan sopimuksista, jotta vältetään syrjintätilanteet, jotka johtuvat oikeudellisen ja yhteiskunnallisen kontekstin ymmärryksen puutteesta;
70. kehottaa jäsenvaltioita kieltämään tapojen, perinteiden tai muiden uskonnollisten vaikuttimien käyttämisen perusteena mille tahansa naisiin kohdistuvalle syrjinnälle, sorrolle tai väkivallalle tai sellaisten politiikkojen hyväksymiselle, jotka voivat vaarantaa naisten hengen;
71. kehottaa komissiota toteuttamaan tutkimuksen yhden hengen kotitalouksien syrjinnästä, erityisesti niiden verokohtelusta, sosiaaliturvasta, julkisista palveluista, terveystalouksista ja asunto-oloista;

Sukupuolinen suuntautuminen

72. katsoo, että yhteiskunnallisten ja poliittisten johtajien syrjivät kommentit homoseksuaaleista ruokkivat vihaa ja väkivaltaa, ja kehottaa asianosaisia hallintoelimiä tuomitsemaan tällaiset kommentit;
73. panee tyytyväisenä merkille perusoikeusviraston ensimmäisen, parlamentin pyynnöstä laaditun aihekohtaisen raportin julkaisun: "homofobia ja sukupuoliseen suuntautumiseen perustuva syrjintä jäsenvaltioissa" ja kehottaa jäsenvaltioita ja EU:n toimielimiä panemaan kiireellisesti täytäntöön perusoikeusviraston suositukset tai

perustelemaan, miksi ne eivät pane suosituksia täytäntöön;

74. palauttaa kaikkien jäsenvaltioiden mieliin, että ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan kokoontumisvapautta voi harjoittaa, vaikka oikeutta käyttävien mielipiteet ovat enemmistön mielipiteiden vastaisia, ja että näin ollen paraatien syrjivä kieltäminen ja niihin osallistuvien asianmukaista suojelemista koskevan velvoitteen laiminlyönti ovat vastoin ihmisoikeustuomioistuimen, Euroopan unionin yhteisiä arvoja ja periaatteita koskevan EU-sopimuksen 6 artiklan sekä Euroopan perusoikeuskirjan takaamia periaatteita;
75. pyytää jäsenvaltioita, joiden lainsäädännössä tunnustetaan rekisteröity parisuhde samaa sukupuolta olevien välillä tunnustamaan muiden jäsenvaltioiden asianomaiset säännökset, joilla on sama vaikutus; pyytää niitä jäsenvaltioita ehdottamaan suuntaviivoja sille, että jäsenvaltiot tunnustavat vastavuoroisesti olemassa olevan lainsäädännön sen varmistamiseksi, että samaa sukupuolta olevien pariin vapaata liikkumisoikeutta Euroopan unionissa sovelletaan samalla tavalla kuin eri sukupuolta olevien pariin vapaata liikkumisoikeutta;
76. painostaa komissiota esittämään ehdotuksia, joilla varmistetaan, että jäsenvaltiot soveltavat homoseksuaalisten pariin vastavuoroisen tunnustamisen periaatetta, oli kyse sitten avioliitosta tai rekisteröidystä parisuhteesta, varsinkin kun kyse on heidän EU:n lainsäädännön mukaisesta oikeudestaan vapaaseen liikkuvuuteen;
77. kehottaa jäsenvaltioita, jotka eivät vielä ole toteuttaneet tasa-arvoperiaatetta noudattaen lainsäädäntötoimia eräiden pariin kokeman sukupuoliseen suuntautumiseen perustuvan syrjinnän poistamiseksi;
78. kehottaa komissiota varmistamaan, että jäsenvaltiot myöntävät turvapaikan henkilöille, jotka pakenevat heidän sukupuoliseen suuntautumiseensa perustuvaa vainoa kotimaassaan, tekemään aloitteita kahden- ja monenvälisellä tasolla lopettaakseen sukupuoliseen suuntautumiseen perustuvan henkilöiden vainoamisen ja laatimaan tutkimuksen transsukupuolisten ihmisten tilanteesta jäsenvaltioissa ja ehdokasmaissa, etenkin häirintä- ja väkivaltariskin osalta;

Muukalaisviha

79. kehottaa neuvostoa ja komissiota sekä paikallis-, alue- ja kansallishallinnon eri tasoja koordinoimaan toimensa antisemitismien ja vähemmistöryhmiin (mukaan lukien romanit, perinteiset kansalliset vähemmistöt ja kolmansien maiden kansalaiset jäsenvaltioissa) kohdistuvien hyökkäysten torjumiseksi siten, että kunnioitetaan suvaitsevaisuuden ja syrjimättömyyden periaatteita ja edistetään yhteiskunnallista, taloudellista ja poliittista integroitumista; kehottaa kaikkia jäsenvaltioita, jotka eivät vielä ole sitä tehneet, julistamaan Yhdistyneiden Kansakuntien alaisuudessa toimivan rotusyrjinnän poistamista valvovan komitean (CERD) toimivaltaiseksi vastaanottamaan ja käsittelemään yksittäisiä tiedonantoja kaikkinaisen rotusyrjinnän poistamista koskevan YK:n kansainvälinen yleissopimuksen mukaisesti;
80. painostaa jäsenvaltioita ryhtymään oikeustoimiin vihanilmauksia vastaan, joita esitetään tiedotusvälineiden rasistisissa ohjelmissa tai suvaitsemattomuutta ja viharikoksia

romaneja, maahanmuuttajia, ulkomaalaisia, perinteisiä kansallisia vähemmistöjä tai muita vähemmistöryhmiä kohtaan lietsovissa artikkeleissa, yhtyeiden sanoituksissa tai uusnatsien konserteissa, jotka usein sallitaan ilman mitään seuraamuksia; kehottaa myös poliittisia puolueita ja liikkeitä, joilla on suuri vaikutusvalta joukkotiedotusvälineisiin, pitäytymään vihan lietsonnasta ja EU:n vähemmistöryhmien halventamisesta;

Nuoret, vanhuksset ja vammaiset

81. kehottaa jäsenvaltioita edistämään työmarkkinaosapuolten laajempaa osallistumista toimiin, joilla pyritään poistamaan vammaan tai ikään perustuva syrjintä ja parantamaan huomattavasti nuorten, vanhusten ja vammaisten pääsyä työmarkkinoille ja koulutukseen; kehottaa kaikkia jäsenvaltioita, jotka eivät vielä ole ratifioineet Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimusta vammaisten oikeuksista eivätkä sen valinnaista pöytäkirjaa, ratifioimaan ne;
82. katsoo, että on varmistettava, että kaikki vanhushoitoa tai sairauteen tai vammaan perustuvaa hoitoa tarvitsevat saavat palveluja ja pitää välttämättömänä kiinnittää erityistä huomiota vammaisten nuorten hoidon saatavuuteen ja heidän suojeluunsa;

Kulttuuri

83. korostaa sitä, että tiedotusvälineiden on edistettävä monimuotoisuutta, monikulttuurisuutta ja suvaitsevaisuutta; kehottaa kaikkia joukkoviestintäpalveluja torjumaan sisällöt, jotka voivat suosia rasismia, muukalaisvihaa, suvaitsemattomuutta tai minkäänlaista syrjintää;
84. kehottaa jäsenvaltioita tekemään Euroopan kulttuurienvälisen teemavuoden (2008) yhteydessä yhteistyötä monien sidosryhmien, erityisesti kansalaisjärjestöjen kanssa kulttuurienvälisen vuoropuhelun edistämiseksi ja tietoisuuden lisäämiseksi yhteisistä arvoista sekä kulttuurisen, uskonnollisen ja kielellisen monimuotoisuuden kunnioittamisesta, erityisesti nuorten keskuudessa;
85. korostaa urheilun merkittävää asemaa suvaitsevaisuuden, keskinäisen kunnioituksen ja ymmärryksen edistämisessä; kehottaa kansallisia ja eurooppalaisia urheiluelimiä jatkamaan ponnistelujaan rasismien ja muukalaisvihan torjumiseksi ja kannustaa niitä käynnistämään uusia, entistä vahvempia ja kauaskantoisempia aloitteita nykyisten toimien pohjalta;
86. korostaa medialukutaidon merkitystä kaikkien Euroopan unionin kansalaisten oikeudenmukaisten ja yhtäläisten koulutusmahdollisuuksien kannalta;
87. kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan kolmansista maista saapuvien uusien maahanmuuttajien ja erityisesti lasten ja nuorten tehokkaan integroinnin EU:n jäsenvaltioiden koulutusjärjestelmiin ja auttamaan heitä tukemalla heidän kulttuurista monimuotoisuuttaan.

Asevoimat

88. palauttaa mieliin, että perusoikeuksia ei jätetä pois käytöstä kasarmien sisälläkään ja että niitä sovelletaan täysimääräisesti myös univormua käyttäviin kansalaisiin ja suosittaa, että jäsenvaltiot varmistavat, että myös asevoimissa noudatetaan perusoikeuksia;

Maahanmuuttajat ja pakolaiset

Kansainväliset ja lailliseen maahanmuuttoon liittyvät suojarahdollisuudet

89. on järkyttynyt niiden ihmisten traagisesta kohtalosta, jotka menehtyvät yrittäessään päästä Euroopan alueelle, koska laillisesti Euroopan unioniin johtavat maahanmuuttoväylät kolmansista maista ovat lähes olemattomat, mikä johtaa siihen, että maahanmuuttajat joutuvat salakuljettajien ja ihmiskauppioiden armoille ja/tai riskeeraavat henkensä matkustaakseen Eurooppaan, mistä aiheutuu vuosittain useita tuhansia kuolonuhreja;
90. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita toteuttamaan tehokkaita ja pitkäaikaisia laillista maahanmuuttoa koskevia politiikkoja ja takaamaan tosiasialliset mahdollisuudet päästä EU:n alueelle ja menettelyt joustavampien ja yhteen sovitettujen sääntöjen saamiseksi turvapaikanhakijoille sen sijaan, että keskitetään kaikki toimet laittoman maahanmuuton estämiseen toteuttamalla yhä enemmän rajatarkastuksia, joista puuttuvat potentiaalisten turvapaikanhakijoiden tunnistamiseen Euroopan rajoilla tarvittavat mekanismit, mikä johtaa vuonna 1951 tehdyssä pakolaisten oikeusasemaa koskevassa yleissopimuksessa määritellyn palauttamiskiellon periaatteen rikkomiseen;
91. kehottaa jäsenvaltioita soveltamaan UNHCR:n tasa-arvosuuntaviivoja (2002) turvapaikka-asiaa koskevien EU-direktiivien täytäntöönpanossa;
92. kehottaa neuvostoa selkeyttämään Euroopan unionin jäsenvaltioiden operatiivisesta ulkorajayhteistyöstä huolehtivan viraston (FRONTEX) ja jäsenvaltioiden rooleja, jotta voidaan taata, että rajavalvonnassa kunnioitetaan ihmisoikeuksia, koska FRONTEXin koordinoititehtävän laajuus tai sen operaatioiden hoitotapa ei ole selvästi ja avoimesti selvillä; katsoo, että FRONTEXin mandaattia on pikaisesti mukautettava ja lisättävä siihen meripelastus; pyytää Euroopan parlamenttia harjoittamaan demokraattista valvontaansa FRONTEXin kolmansien maiden kanssa tekemien sopimusten yhteydessä, erityisesti kun on kyse yhteisistä palauttamisjärjestelyistä;
93. kehottaa neuvostoa ja komissiota antamaan FRONTEXille tehtäväksi toteuttaa rakenteellista yhteistyötä viraston ja YK:n pakolaisasiain päävaltuutetun (UNHCR) kanssa, jotta voidaan helpottaa operaatioita, joissa otetaan huomioon ihmisoikeuksien suojaaminen,
94. pitää huolestuttavana, että suuntaus kohti rajatarkastusten suorittamista yhä kauempana Euroopan unionin maantieteellisiltä rajoilta tekee erittäin vaikeaksi valvoa, mitä tapahtuu pakolaisasemaa hakevien tai kansainvälistä suojaa tarvitsevien henkilöiden kohdatessa kolmannen maan viranomaisia;
95. kehottaa komissiota ja erityisesti neuvostoa edistämään kiireisesti ja määrätietoisesti

EU:n tulevaa turvapaikkastrategiaa II vaiheen täytäntöönpanossa, johon kuuluu pakolaisaseman myöntämistä tai poistamista koskevissa menettelyissä jäsenvaltioissa sovellettavista vähimmäisvaatimuksista annetun direktiivin ja kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden määrittelyä pakolaisiksi tai muuta kansainvälistä suojelua tarvitseviksi henkilöiksi koskevista vähimmäisvaatimuksista sekä myönnetyn suojelun sisällöstä annetun direktiivin tarkistaminen sekä Euroopan turvapaikanhakijoiden tukiviraston perustaminen;

Vastaanotto

96. kehottaa komissiota edelleen arvioimaan tarkasti vastaanottoa koskevan direktiivin siirtämistä kansalliseen lainsäädäntöön, jotta sen osittainen tai täysimääräinen siirtämättä jättäminen eivät johda siihen, että useissa jäsenvaltioissa on käytäntöjä, jotka ovat kaukana direktiivissä asetetuista minimistandardeista;
97. palauttaa mieliin, että maahanmuuttajat, jotka eivät jätä turvapaikkahakemusta, on myös vastaanotettava asianmukaisissa ja mukautetuissa rakenteissa, joissa he voivat tutustua – tulkkien ja tätä varten koulutettujen kulttuuriasiamiesten avulla – oikeuksiinsa ja vastaanottajavaltion tarjoamiin mahdollisuuksiin sekä yhteisön oikeuteen ja kansainvälisiin yleissopimuksiin;

Lapset, joiden vanhemmat ovat siirtolaisia, turvapaikanhakijoita tai pakolaisia

98. kehottaa kiinnittämään erityistä huomiota pakolais-, turvapaikanhakija- ja maahanmuuttajalasten tilanteeseen ja niiden lasten tilanteeseen, joiden vanhemmat hakevat turvapaikkaa, ovat pakolaisia tai rekisteröimättömiä henkilöitä, jotta voidaan varmistaa, että kukin lapsi voi käyttää täysimääräisesti oikeuksiaan, jotka on määritelty lasten oikeuksien YK-yleissopimuksessa, mukaan luettuna syrjimättömyysoikeus, ottamalla tärkeimpänä huomioon lapsen parhaan kaikissa toteutetuissa toiminnoissa, mutta tunnustamalla täysin vanhempien tärkeän tehtävän ja vastuun; kiinnittää huomiota joissakin jäsenvaltioissa tapahtuneeseen kehitykseen, jossa on eri koulutus-, terveydenhuolto- ja avustusjärjestelmä maan omien kansalaisten lapsille ja muille lapsille ja painottaa, että järjestelmä ei saa olla syrjivä eikä pitkäaikainen ja sen perusteena pitäisi olla paremman opetuksen varmistaminen kaikille lapsille myös isäntävaltion kielten osalta;
99. kehottaa kiinnittämään erityistä huomiota EU:n alueelle sääntöjä vastaamattoman maahanmuuton piirissä ilman huoltajaa tuleviin alaikäisiin ja vanhemmistaan eroon joutuneisiin lapsiin ja korostaa jäsenvaltioiden vastuuta antaa heille apua ja erityissuojaa; kehottaa kaikkia viranomaisia – eli paikallis-, alue- ja kansallisia viranomaisia – sekä Euroopan unionin toimielimiä toimimaan uutterasti yhteistyössä suojellakseen näitä lapsia kaikelta väkivallalta ja hyväksikäytöltä, varmistaakseen holhoojan nimittämisen pikaisesti, antaakseen oikeusapua, etsiäkseen lasten perhettä ja parantaakseen vastaanotto-oloja tarjoamalla asianmukaisen majoituksen, helpon pääsyn terveydenhuoltopalvelujen ja opetuksen piiriin ja etenkin vastaanottomaan virallisen kielen opetukseen sekä ammattikoulutukseen ja antamalla mahdollisuuden integroitua täysin koulujärjestelmään;

100. palauttaa mieliin, että lasten hallinnollista säilöönottoa ei pitäisi tehdä ja että perheen mukana olevia lapsia ei saisi ottaa säilöön muuten kuin todella poikkeuksellisissa olosuhteissa ja mahdollisimman lyhyeksi ajaksi ja ainoastaan, jos säilöönotto palvelee heidän etuaan lasten oikeuksien tehdyn YK:n yleissopimuksen 3 ja 37 artiklan b kohdan mukaisesti;

Kotouttaminen

101. kehottaa koordinoimaan kolmansien maiden kansalaisia koskevat kansalliset kotouttamispolitiikat ja alan eurooppalaiset aloitteet laajemmin; korostaa, että yhteisten peruseriaatteiden käytöllä yhtenäisen eurooppalaisen kehyksen luomiseksi tällä alalla pitäisi taata, että kotouttamispolitiikka sisältää muutakin kuin syrjimättömyyspolitiikan ja kattaa useita aloja, kuten työllisyys sekä yleissivistävä ja ammatillinen koulutus;
102. kehottaa laatimaan kotouttamis- ja kulttuurien välisen vuoropuhelun ohjelmia, joilla pyritään lieventämään mahdollisia jännitteitä yhteisön sisäisten maahanmuuttajien ja alkuperäisyhteisöjen välillä laajentumisen jälkeisen maahanmuuttoilmiön jälkeen;
103. katsoo, että maahanmuuttajataustaisten vähemmistöjen kiireellisin tarve on kotoutua mahdollisimman pikaisesti sijoittautumismaan yhteiskuntaan, mutta kuitenkin siten, että tämä tapahtuu vastavuoroisuuden hengessä; katsoo myös, että on taattava kansalaisoikeudet kaikille jäsenvaltiossa syntyneille tai asuville henkilöille; uskoo, että pitkään maassa oleskelleiden oikeus osallistua poliittiseen elämään paikallistasolla edistäisi yhteiskunnallista ja poliittista integraatiota;
104. pitää huolestuttavana, että tehokkaan kotouttamispolitiikan puuttuessa sadattuhannet ei-kansalaiset ja valtiottomat henkilöt syrjäytyvät työelämästä sekä yhteiskunnallisesta ja poliittisesta elämästä, mikä myös heikentää EU:n pyrkimystä lisätä työvoiman liikkuvuutta kilpailukyvyyn ja taloudellisen vaurauden edistämiseksi; tunnustaa riskin, että syrjäytyminen voi asettaa ihmisen heikkoon asemaan ja mahdollistaa radikalisoitumisen, ihmiskaupan ja muut riistämisen muodot;

Palauttaminen

105. korostaa, ettei ihmisiä saa palauttaa ennen kuin heidän hakemuksensa on käsitelty tasapuolisesti ja perinpohjaisesti; katsoo, että kun palauttaminen on mahdotonta tai epäinhimillistä alkuperämaan tai kauttakulkumaan kriittisen huonon ihmisoikeustilanteen takia, jäsenvaltioiden olisi pidättäydyttävä palauttamisesta ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti;
106. vaatii jäsenvaltioita valvomaan kotimaahansa palautettujen elinoloja ja kotouttamista alkuperämaissa ja kauttakulkumaissa ja toteuttamaan toimia varmistaakseen, että nämä henkilöt saavat asianmukaista apua;

Säilöönotto ja takaisinottosopimukset

107. on huolestunut siitä, että jo vuosien ajan ulkomaalaisten säilöönottokeskusten määrä on kasvanut jäsenvaltioissa ja niiden rajoilla; kehottaa – lukuisten, toistuvat

ihmisoikeusloukkaustapaukset tuomitsevien raporttien, muun muassa kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan valtuuskuntien raporttien nojalla – toteuttamaan seuraavat toimet:

- varmistamaan maahanmuuttajien ja turvapaikanhakijoiden perusoikeuksien puolustamiseen erikoistuneiden kansalaisjärjestöjen toimintamahdollisuudet siten, että niiden läsnäolo säilöönottokeskuksissa on lakisääteinen eikä perustu ainoastaan hyvään tahtoon,
 - perustamaan riippumattoman eurooppalaisen valvontaelimen, joka vastaa säilöönottokeskusten valvonnasta ihmisoikeuksien suojaamisen kannalta,
 - pyytämään perusoikeusvirastoa laatimaan vuosittaisen raportin, jossa analysoidaan jäsenvaltioiden hallinnassa jäsenvaltion sisällä tai sen rajojen ulkopuolella oleviin säilöönottokeskuksiin otettujen henkilöiden tilanne, ja esittämään sen Euroopan parlamentille;
108. pitää huolestuttavana, että vuodesta 2002 alkaen useimpiin Euroopan unionin ja kolmansien maiden kahdenvälisiin sopimuksiin, muun muassa kauppasopimuksiin, on sisällytetty takaisinottolausekkeita, mikä johtaa Euroopan unionin maahanmuuttopolitiikan kasvavaan ulkoistamiseen, jolle on luonteenomaista puutteellinen parlamentaarinen valvonta niin yhteisön tasolla kuin kansallisesti; kehottaa komissiota ja neuvostoa ottamaan Euroopan parlamentin mukaan tällaisen sopimuksen neuvottelujen varhaiseen vaiheeseen ja antamaan sille säännöllisesti raportteja Euroopan unionista näiden lausekkeiden nojalla poistettujen henkilöiden määrästä;

Mielipidevapaus

109. puolustaa mielipidevapautta yhtenä Euroopan unionin perusarvona; katsoo, että mielipidevapautta on harjoitettava lainsäädännön puitteissa, sen on toimittava yhdessä henkilökohtaisen vastuun kanssa ja perustuttava muiden ihmisten oikeuksien kunnioittamiseen;
110. panee tyytyväisenä merkille jäsenvaltioiden yleisesti ottaen tyydyttävän lehdistönvapaus tilanteen, koska kaikki kaksikymmentäseitsemän jäsenvaltiota ovat viidenkymmenenkuuden parhaan joukossa Reporters without Frontiers -järjestön lehdistönvapauden maailmanluokittelussa vuonna 2007;
111. kehottaa niitä jäsenvaltioita, jotka ovat viimeksi kuluneina vuosina käyttäneet oikeuslaitostaan rikkoakseen journalistien oikeutta lähdesuojaan sekä toimittajien ja kustantajien oikeutta julkaista tietoja tai jotka aikovat muuttaa lainsäädäntöään tähän suuntaan, parantamaan lainsäädäntöään ja käytäntöjään ihmisoikeustuomioistuimen 27. maaliskuuta 1996 antaman tuomion ja journalistien oikeutta olla paljastamatta tietolähteitään koskevan Euroopan neuvoston ministerikomitean suosituksen¹ mukaisesti, koska tämän oikeuden loukkaaminen on tätä nykyä suurin uhka journalistien mielipiteenvapaudelle Euroopan unionissa ja koska tilanne ei ole kohentunut viime vuosina merkittävästi;

¹ Suositus R (2000) 7.

112. katsoo, että mielipiteenvapaus ja lehdistön riippumattomuus ovat yleismaailmallisia oikeuksia, joita ei voida vaarantaa minkään yksilön tai ryhmän toimesta, joka kokee sanotun tai kirjoitetun itseään koskevaksi hyökkäykseksi; korostaa samaan aikaan, että väärin tietojen levittämisen tai kunnianloukkauksen aiheuttama vahingonkorvausoikeus on voitava taata tuomioistuimissa olemassa olevan lainsäädännön mukaisesti;
113. katsoo, että lehdistönvapautta pitäisi aina harjoittaa lain puitteissa, mutta on samaan aikaan huolestunut siitä, että viime vuosina on ollut kiusausta kieltää julkinen keskustelu tietyistä aiheista, mikä on monissa jäsenvaltioissa johtanut tiedotusvälineiden epäviralliseen sensuuriin tai itsensensuuriin;

Lapsen oikeudet

Väkivalta, köyhyys ja työ

114. tuomitsee kaiken lapsiin kohdistuvan väkivallan ja korostaa erityisesti tarvetta torjua kaikkien yleisimpiä väkivallan muotoja jäsenvaltioissa, kuten pedofilia, seksuaalinen hyväksikäyttö, perheväkivalta, ruumiilliset rangaistukset kouluissa ja erilaiset kuritusongelmat laitoksissa; kehottaa luomaan luotettavia, luottamuksellisia ja avoimia mekanismeja, joiden avulla lapset kaikissa jäsenvaltioissa voivat ilmiantaa väkivallan, ja tekemään ne laajalti tunnetuiksi;
115. kehottaa jäsenvaltioita toteuttamaan tehokkaita toimia lasten hyväksikäytön kaikkien muotojen kieltämiseksi, mukaan lukien prostituutio, lapsipornograafisen materiaalin tuottaminen, huumekauppa, taskuvarkaudet, kerjäläisyys ja kaikki muut hyväksikäytön muodot;
116. pyytää jäsenvaltioita toteuttamaan toimia, joilla pyritään kieltämään epäviralliset avioliitot alaikäisten, usein hyvin nuorten henkilöiden välillä; katsoo, että tällaiset käytännöt ovat yhdenlaista seksuaalista hyväksikäyttöä, joka on vahingollista lasten kehitykselle ja joka kannustaa koulunkäynnin keskeyttämiseen;
117. kehottaa niitä kolmeatoista jäsenvaltiota, joilla ei ole alan lainsäädäntöä, kieltämään täysin ruumiillisen kurituksen YK:n vuonna 2006 laatiman, lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa koskevan tutkimuksen mukaisesti, jossa ruumiillinen kuritus luonnehditaan kaikkein yleisimmäksi lapsiin kohdistuvaksi väkivallaksi;
118. korostaa, että kaikissa politiikoissa niin Euroopan unionissa kuin kansallisestikin on tarpeen varmistaa, että kaikkinaisen lapsityön poistaminen otetaan huomioon; katsoo, että kokopäiväinen koulutus on paras keino tämän ongelman ratkaisemiseksi, koska sen avulla voidaan ehkäistä väkivaltaa ja katkaista tulevaisuudessa lukutaidottomuuden ja köyhyyden aiheuttama noidankehä;
119. toteaa, että tietyissä jäsenvaltioissa tuhansia lapsia on värvätty pahimpiin töihin kaupungeissa ja maaseudulla, ja kehottaakin jäsenvaltioita ratkaisemaan ongelman rivakasti soveltamalla tiukasti kansallista lainsäädäntöään sekä järjestämällä kansallisia tiedotuskampanjoita sekä vanhemmille että lapsille;

120. palauttaa mieliin, että lähes 20 prosenttia Euroopan unionin lapsista elää köyhyysrajan alapuolella ja että kaikkein haavoittuvimmat tulevat yksinhuoltajaperheistä ja/tai heidän vanhempansa ovat syntyneet ulkomailla; korostaakin, että on toteutettava asianmukaisia, lapsen tarpeisiin keskittyviä toimia heidän oikeuksiensa varmistamiseksi, mukaan lukien koko perheen tukeminen, ja kehottaa jäsenvaltioita ja etenkin niitä, joiden köyhyystaso on korkein, hyväksymään kunnianhimoisia ja toteuttavissa olevia tavoitteita lasten ja heidän perheidensä köyhyiden vähentämiseksi;
121. kehottaa komissiota integroimaan lasten ja heidän perheidensä köyhyyttä, nuorisotyöttömyyttä ja vähemmistöjen sosiaalista integroimista koskevat strategiansa kaikkiin kehitysstrategioihin, mukaan luettuna köyhyiden vähentämistä koskevat strategia-asiakirjat ja maaohjelmat; kehottaa jäsenvaltioita torjumaan tehokkaasti lapsikauppaa lisäämällä rajatylittävää yhteistyötä, antamalla erityiskoulutusta ja panemalla täytäntöön oikeudellisia normeja sen ehkäisemiseksi;
122. korostaa lasten suojelemisen merkitystä; katsoo, että lasten oikeuksia koskevaan EU:n strategiaan liittyvät aloitteet, kuten lasten asioihin täydellisesti keskittyvät verkkosivut, palveluva puhelin ja hätäapupuhelin sekä budjettivarojen suuntaaminen lasten oikeuksia edistäviin EU:n ohjelmiin, olisi panta täydellisesti täytäntöön ja niitä olisi kehitettävä;

Syrjintä

123. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita kiinnittämään erityistä huomiota erilaisiin nuoriin ja lapsiin kohdistuvan syrjinnän muotoihin, joita on usein hyvin moninaisia ja joista kärsivät erityisesti köyhydessä elävät lapset, etnisiin vähemmistöihin ja maahanmuuttajaryhmiin kuuluvat katulapset ja nuoret sekä vammaiset lapset ja nuoret ja jotka johtavat koulutus- ja terveydenhuoltomahdollisuuksien puuttumiseen;
124. vaatii, että romanilapsiin kohdistetaan erityistoimia varsinkin, muttei yksinomaan, niissä jäsenvaltioissa, joissa romanit ovat suuri etninen vähemmistö, jotta voidaan lopettaa syrjintä, eriarvoinen kohtelu sekä yhteiskunnallinen ja koulutusjärjestelmästä syrjäytyminen, joiden uhreja he usein ovat; kehottaa erityisesti jäsenvaltioita ryhtymään toimiin romanilasten täysin perusteettoman yliedustuksen purkamiseksi psyykkisesti vammaisten laitoksissa, järjestämään koulunkäyntiä koskevia edistämiskampanjoita ja torjumaan romanilasten usein kohtaamaa ongelmaa eli henkilökortin epäämistä;
125. kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan heikossa asemassa olevien ja sosiaalisesti syrjäytyneiden lasten ja nuorten tehokkaan integroinnin koulutusjärjestelmään mahdollisimman varhaisessa vaiheessa sekä kannustamaan parhaiden käytäntöjen vaihtoon;
126. kehottaa jäsenvaltioita torjumaan syrjintää koulutuksessa, esimerkkinä romanilasten eristäminen kouluissa, Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen asiasta antaman äskettäisen päätöksen¹ mukaisesti;

¹ D. H. ja muut vastaan Tšekin tasavalta, liittyen aikaisempien vuosien tapauksiin.

Nuoret ja oikeuslaitos

127. katsoo, että alaikäisten rikollisten pidättämisen pitää olla ainoastaan viimeinen keino ja mahdollisimman lyhytkestoinen, ja kehottaa näin ollen tarjoamaan vaihtoehtoja alaikäisten vangitsemiselle; vaatii toteuttamaan rehabilitointitoimia, kuten yhdyskuntapalvelu, jotta varmistetaan näiden henkilöiden sopeutuminen takaisin yhteiskuntaan ja työelämään;
128. toteaa, että rikosoikeudellista vastuuta koskeva ikäraja ei ole sama kaikissa jäsenvaltioissa, ja panee huolestuneena merkille, että tietyissä jäsenvaltioissa lapset joutuvat jatkuvasti aikuisille tarkoitettuihin tuomioistuimiin ja että joissakin jäsenvaltioissa erityiset nuorisotuomioistuimet on suljettu; kehottaa jäsenvaltioita saattamaan tuomioistuinjärjestelmänsä samaan linjaan, jotta ketään lasta ei tuomita samalla tavalla kuin aikuisia;
129. kehottaa kaikkia jäsenvaltioita varmistamaan lasten tehokkaan ja riippumattoman edustuksen kaikissa oikeudenkäynneissä tai lakiin perustuvissa menettelyissä ja laillisesti nimetyn huoltajan, mikäli yksikään perheenjäsen ei voi toimia heidän puolestaan; korostaa, että viranomaisten pitäisi ilmoittaa valitusmekanismeista kaikille lapsille, mukaan lukien huostaan otetut lapset;

Lapsuusiän tuki

130. kehottaa jäsenvaltioita takaamaan lasten oikeuden perheeseen ja toimimaan tämän eteen siten, että yksilöidään tehokkaita ratkaisuja lasten ja vanhempien erottamisen ja lasten hylkäämisen estämiseksi; kehottaa lisäksi jäsenvaltioita sanoutumaan irti suurista laitoksista ja uudistamaan, kehittämään ja lujittamaan mieluummin tehokkaita vaihtoehtoisia lastenhoitorakenteita, jotka perustuvat perheeseen ja yhteisöön; **pyytää jäsenvaltioilta tarvittavia resursseja, jotta laitokseen tai sijaiskotiin sijoitettu lapsi voidaan palauttaa perheeseensä;**
131. kehottaa jäsenvaltioita toteuttamaan tarvittavia toimia, joilla varmistetaan lastenhoitorakenteiden laatu, mukaan lukien ammatillinen jatkokoulutus, hyvät työolot ja kunnollinen palkka päiväkotien työntekijöille; korostaa, että tällaiset rakenteet ja henkilöstö tarjoavat lapsille vakaan perustan tulevaisuutta varten ja hyödyttävät myös vanhempia ja etenkin niitä, joilla on raskas työtaakka tai jotka ovat yksinhuoltajia, ja että ne antavat myös vaihtoehdon lapsille, joiden perhekehys on puutteellinen tai olematon;

Osallisuus

132. palauttaa mieliin, että lapsilla on oikeus ilmaista mielipiteensä iän ja kypsyystason mukaisesti ja että heille on annettava mahdollisuus osallistua lapsiryhmiin tai kerhoihin, jotta he tapaavat muita lapsia ja voivat ilmaista itseään tässä kehyksessä; kehottaakin jäsenvaltioita ja paikallisviranomaisia edistämään hankkeita, joiden tarkoituksena on antaa lapsille ilmaisumahdollisuuksia tällä tavoin paikallisissa lasten neuvostoissa tai parlamenteissa varmistuen samalla, että kaikkein syrjäytyneimmätkin lapset otetaan mukaan ja että tästä toiminnasta tiedotetaan lapsille mahdollisimman laajalti;

133. panee tyytyväisenä merkille, että komissio on perustanut foorumin, jossa kokoontuu yhteisön toimielinten sekä kansallisten ja kansainvälisten lasten oikeuksia puolustavien järjestöjen edustajia; katsoo, että lasten osallistumisen pitäisi olla yksi foorumin keskeisistä tavoitteista, ja kehottaa komissiota varmistamaan lasten osallistumisen foorumin toiminnan kaikissa vaiheissa;
134. pitää tärkeänä, että tietoa lasten oikeuksista jaetaan lapsille helpolla tavalla ja asianmukaisin keinoin; kehottaa komissiota kehittämään sellaisia tehokkaita välineitä tiedottamista varten, joilla parannetaan lasten tietoisuutta oikeuksistaan, lasten tilanteesta jäsenvaltioissa ja Euroopan unionin toiminnasta tällä alalla;

Sosiaaliset oikeudet

135. katsoo, että köyhyyttä ja sosiaalista syrjäytymistä voidaan torjua ainoastaan takaamalla kaikki perusoikeudet, erityisesti taloudelliset ja sosiaaliset oikeudet kaikille; hyväksyy tässä yhteydessä päätöksen nimetä vuosi 2010 Euroopan köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjunnan teemavuodeksi; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita sopimaan näitä koskevista kunnianhimoisista tavoitteista ja toteuttamaan ne;
136. korostaa, että on olemassa jakamattomia ja keskenään riippuvaisia perusoikeuksia, joiden tosiasiallinen toteutuminen on taattava kaikille ihmisille;

Köyhyys

137. painottaa, että tarkistetun Euroopan sosiaalisen peruskirjan 30 artiklassa taataan oikeus suojeluun köyhyyttä ja sosiaalista syrjäytymistä vastaan, ja kehottaa jäsenvaltioita ratifioimaan kyseisen peruskirjan;
138. korostaa työmarkkinoista etäännyneimpien henkilöiden ns. aktiivista osallisuutta korostavan politiikan kasvavaa merkitystä;
139. korostaa, että äärimmäinen köyhyys ja sosiaalinen syrjäytyminen loukkaavat kaikkia perusoikeuksia;
140. toivoo, että sosiaalinen ulottuvuus ja perusoikeudet integroidaan täysimääräisesti kaikkiin Euroopan unionin politiikkoihin;
141. antaa sitoumuksen sosiaalisen ja kestävä kehityksen mallin puolesta, koska se on yhdenmukainen sosiaalisiin oikeuksiin perustuvan lähestymistavan kanssa ja koskee pääasiassa sosiaalista yhteenkuuluvuutta;
142. muistuttaa, että perusoikeuskirjan 34 ja 36 artiklassa tunnustetaan oikeus sosiaaliturvaan ja sosiaalipalveluihin ja mahdollisuus käyttää yleistä taloudellista etua koskevia palveluja; kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan, että kaikki kansalaiset, myös heikoimmassa asemassa olevat, voivat käyttää näitä oikeuksia;
143. palauttaa mieliin, että köyhyyttä on torjuttava yhteistyössä niiden kaikkein vähäosaisimpien väestöosien kanssa, joita asia eniten koskee ja jotka voivat parhaiten kertoa palvelujen saamattomuuden seurauksista ja miten asiaa voitaisiin korjata; toivoo,

että luodaan osallistuva demokratia, jossa erityistä huomiota kiinnitetään köyhien, syrjäytyneiden, syrjittyjen ja epätasa-arvoisessa asemassa olevien osallistumiseen;

Asunnottomuus

144. kehottaa komissiota laatimaan asunnottomuutta koskevan EU:n yhteisen määritelmän, keräämään vertailukelpoista ja luotettavaa tilastotietoa ja julkaisemaan vuosittaiset selvitykset jäsenvaltioissa toteutetuista toimista asunnottomuuden ratkaisemiseksi;
145. kehottaa jäsenvaltioita laatimaan ”häätäsuunnitelmia” talven varaksi osana laajempaa asunnottomuusstrategiaa;

Asuminen

146. muistuttaa, että perusoikeuskirjan 34 artiklan 3 kohdassa tunnustetaan oikeus toimeentulotukeen ja asumisen tukeen jokaiselle, jolla ei ole riittävästi varoja, sosiaalisen syrjäytymisen ja köyhyyden torjumiseksi; pyytääkin jäsenvaltioita turvaamaan kunnollisten asuntojen saatavuuden;
147. muistuttaa Euroopan neuvoston ihmisoikeuskomissaarin kohtuuhintaisista asumiskelpoisista asunnoista tekemän raportin huomioista ja periaatteista¹;

Terveys

148. muistuttaa, että perusoikeuskirjan 35 artiklan mukaan jokaisella on oikeus saada ehkäisevää terveydenhoitoa ja sairaanhoitoa; kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan asianmukaisten terveydenhuolto palvelujen saatavuuden erityisesti pienituloisille ja niille joiden terveydentila edellyttää intensiivistä, pitkäaikaista tai kallista hoitoa;
149. kehottaa jäsenvaltioita ja Euroopan unionia varmistamaan, että huumausaineiden käyttäjillä on täydet oikeudet terveydenhoidon erityispalveluihin ja vaihtoehtoihin hoitomuotoihin ja että heitä ei kohdella rikollisina ainoastaan heidän henkilökohtaisen laittomien huumeiden käyttönsä vuoksi;

Työntekijät

150. korostaa tarvetta parantaa työmarkkinoiden avoimuutta siten, että kaikki työ (määräaikainen, pysyvä, kokopäiväinen, osa-aikainen tai satunnainen työ) ilmoitetaan, siitä maksetaan kohtuullinen palkka ja työntekijöiden oikeuksia kunnioitetaan täysimääräisesti;
151. tunnustaa, että kaikilla jäsenvaltioilla ei ole kansallista lainsäädäntöä, jossa määritellään minimipalkka; kehottaa ottamaan käyttöön välineitä kohtuullisen tulotason turvaamiseksi kaikille, jotta voidaan varmistaa, että kaikille EU:n työntekijöille maksetaan palkkaa, joka mahdollistaa ihmisarvoisen elämän;

¹ Komissaarin 29. lokakuuta 2008 esittämä lausunto "*Kenenkään ei pitäisi joutua kodittomaksi - kunnollinen asunto on oikeus*"

152. painostaa jäsenvaltioita ja ehdokasmaita ratifioimaan ja panemaan täysimääräisesti täytäntöön kansainvälisen työjärjestön (ILO) yleissopimukset; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita tukemaan ILO:ta valvontajärjestelmänsä ja -mekanismiensa vahvistamisessa;
153. kannustaa yrityksiä omaksumaan vastuulliset, ei-syrjivät palvelukseen ottamista ja ammatillista kehittymistä koskevat politiikat, jotta voidaan parantaa naisten, nuorten ja heikossa asemassa olevien työllisyyttä;
154. katsoo, että syrjintää on myös pidettävä neljää perusvapautta – erityisesti henkilöiden vapaata liikkuvuutta – haittaavana tekijänä ja että se näin ollen estää sisämarkkinoiden toimintaa; kehottaa komissiota kannustamaan jäsenvaltioita tarkistamaan työmarkkinoille pääsyä koskevia siirtymäsääntönsä EU:n kansalaisten välisten erojen poistamiseksi tässä suhteessa;
155. pyytää jäsenvaltioita tarkistamaan lainsäädäntöään, jotta varmistetaan, että rikollisjärjestöt eivät käytä seksityöntekijöitä hyväkseen heidän laillisesta asemastaan riippumatta, että heidän perusoikeutensa on turvattu ja että heillä on mahdollisuus käyttää asianmukaisia sosiaali- ja terveystalvveluja;
156. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita tukemaan sosiaalista integraatiota työmarkkinoista etäännyneimmille ja ratkaisemaan ns. köyhien työssäkävijöiden ongelman; katsoo, että tällaisissa strategioissa pitäisi löytää oikeudenmukainen tasapaino asianmukaisen palkkatason, perhe- ja työelämän yhteensovittamisen, laadukkaiden työolojen, sosiaaliturvan, työllistettävyyden ja työpaikkojen pysyvyyden välillä;

Sääntöjä vastaamattomat työntekijät

157. kehottaa jäsenvaltioita ratifioimaan siirtotyöläisten oikeuksien suojelusta tehdyn YK:n yleissopimuksen¹ ja kiinnittää huomiota siihen, että suurin osa niistä työntekijöistä, jotka suorittavat työtehtäviä ilman asianmukaisia maahanmuuttopapereita, tekevät laillista työtä, joka on korvaamattoman tärkeää eurooppalaisille talouksille, kuten hedelmien poiminta, kiinteistöjen rakentaminen ja kunnossapito, sairaanhoito sekä vanhusten ja lasten hoitaminen;
158. kehottaa EU:n toimielimiä ja jäsenvaltioita lopettamaan termin "laittomat siirtolaiset" käytön, koska sillä on erittäin kielteisiä konnotaatioita, ja käyttämään pikemminkin termejä "sääntöjä vastaamaton/rekisteröimätön työntekijä tai maahanmuuttaja";
159. vahvistaa uudelleen, että työlainsäädäntö on olemassa, jotta suojataan työntekijää, joka on epäoikeudenmukaisessa työsuhteessa, mikä koskee erityisesti rekisteröimättömiä työntekijöitä, ja kehottaa jäsenvaltioita suojaamaan kaikkien työntekijöiden järjestäytymisoikeutta, mukaan lukien nämä rekisteröimättömät työntekijät;
160. kehottaa komissiota pitämään kehitteillä olevaa maahanmuuttopolitiikkaa ja "maassa laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten työnantajiin kohdistettavia

¹ Siirtotyöläisten ja heidän perheenjäsentensä oikeuksien turvaamista koskeva YK:n yleissopimus, joka on hyväksytty 18. joulukuuta 1990 YK:n yleiskokouksen päätöslauselmalla 45/158.

seuraamuksia" yhtä ensisijaisina ja kiireellisinä tavoitteina käsittelemällä näitä yhtenä paketina;

161. korostaa, että työtarkastuksen ensimmäinen tehtävä on suojata työntekijöitä ja kehottaakin jäsenvaltioita:
- varmistamaan, että rekisteröimättömät työntekijät voivat tehdä valituksia työnantajansa väärinkäytöksiä vastaan turvallisesti ja ilman pelkoa karkottamisesta,
 - investoimaan työtarkastajien koulutukseen sekä niiden koulutukseen, jotka auttavat rekisteröimättömiä työntekijöitä jakamalla tietoa työlainsäädännön rikkomista koskevien virallisten valitusten esittämistavoista,
 - laatimaan seuraamusjärjestelmän, jossa ei rangaista työntekijöitä työnantajan sijaan;

Vanhukset

162. katsoo, että väestön ikääntyminen on haaste ja että se on katsottava mahdollisuudeksi ottaa läheisemmin mukaan yhteiskuntaan ihmiset, joilla on pitkä ja arvokas kokemus, ja myötävaikuttaa tällä tavoin aktiivisen ikääntymisen edistämiseen; katsoo, että on ponnistettava ikääntyneiden työntekijöiden ottamiseksi mukaan työmarkkinoille;
163. katsoo, että ikääntyviin yksinasuviin naisiin on kiinnitettävä erityishuomiota, koska he ovat erityisen haavoittuva ryhmä ja usein ajautuvat ensimmäisinä köyhyyteen, kun taloudessa on taantuma;
164. pitää välttämättömänä torjua ikääntyvien naisten syrjintää ja tukea heidän osallisuuttaan työmarkkinoilla (esim. elinikäisen oppimisen ohjelmien avulla), koska he ovat heikommassa asemassa ja heitä on yhä enemmän Euroopan unionissa;
165. muistuttaa, että perusoikeuskirjan 25 artiklassa turvataan ikääntyvien oikeus arvokkaaseen ja itsenäiseen elämään; suosittaa näin ollen, että ikääntyneille turvataan perusoikeuskirjan 34 ja 35 artiklan mukaisesti ehkäisevä terveydenhoito ja sosiaaliturva arvokkaan elämän takaamiseksi;
166. kehottaa niitä jäsenvaltioita, jotka eivät sitä vielä ole tehneet, ottamaan käyttöön hoitotestamenttia koskevat säännökset lainsäädännössään, jotta voidaan taata, että ihmisoikeuksista ja biolääketieteestä tehdyn Oviedon yleissopimuksen 8 artiklan mukaisesti sellaisen potilaan, joka ei lääketieteellisen toimenpiteen hetkellä kykene ilmaisemaan tahtoaan, aikaisemmin ilmaisemat toiveet kyseisestä toimenpiteestä otetaan huomioon, sekä säätämään oikeudesta ihmisarvoiseen loppuelämään;

* * *

167. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle, jäsen- ja ehdokasvaltioiden hallituksille ja parlamenteille, perusoikeusvirastolle,

Euroopan neuvoston ministerikomitealle, parlamentaariseen yleiskokoukseen ja ihmisoikeuskomissaarille sekä Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön ja Yhdistyneiden kansakuntien vastaaville elimille.

25.1.2008

KULTTUURI- JA KOULUTUSVALIOKUNNAN LAUSUNTO

kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnalle

perusoikeuksien tilanteesta Euroopan unionissa vuosina 2004–2007
(PE409.461v03-00)

Valmistelija: Viktória Mohácsi

EHDOTUKSET

Kulttuuri- ja koulutusvaliokunta pyytää asiasta vastaavaa kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokuntaa sisällyttämään seuraavat ehdotukset päätöslauselmaesitykseen, jonka se myöhemmin hyväksyy:

1. korostaa 15. helmikuuta 2007 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 168/2007¹ perustetun Euroopan perusoikeusviraston merkitystä, sillä se antaa jäsenvaltioille apua ja asiantuntemusta yhteisön lainsäädännön täytäntöönpanossa siten, että perusoikeuksia noudatetaan täysimääräisesti, mutta katsoo, että viraston johtajan viran avoimuus tällä hetkellä on ongelma ja rajoittaa viraston tehokkuutta;
2. pitää myönteisenä Euroopan unionin perusoikeuskirjan² allekirjoittamista, koska perusoikeuskirja sisältyy uuteen EU:n uudistus sopimukseen ja koska siinä julistetut oikeudet on otettava huomioon jokaisessa Euroopan unionin antamassa säännöksessä;
3. kehottaa niitä jäsenvaltioita, jotka eivät vielä ole allekirjoittaneet tai ratifioineet vähemmistökieliä koskevaa Euroopan neuvoston peruskirjaa vuodelta 1992 ja kansallisten vähemmistöjen suojelua koskevaa puitesopimusta vuodelta 1994 tekemään niin mahdollisimman pian;
4. kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan heikossa asemassa olevien ja sosiaalisesti syrjäytyneiden lasten ja nuorten tehokkaan integroinnin koulutusjärjestelmään sekä kannustamaan siihen ja parhaiden käytäntöjen vaihtoon;

¹ EUVL L 53, 22.2.2007, s. 1.

² Euroopan parlamentti hyväksyi perusoikeuskirjan virallisesti 12. joulukuuta 2007.

5. korostaa lasten suojelemisen merkitystä; katsoo, että lasten oikeuksia koskevaan EU:n strategiaan liittyvät aloitteet, kuten lasten asioihin täydellisesti keskittyvät verkkosivut, palveluva puhelin ja hätäapupuhelin sekä budjettivarojen suuntaaminen lasten oikeuksia edistäviin EU:n ohjelmiin, olisi pantava täydellisesti täytäntöön ja niitä olisi kehitettävä;
6. kehottaa jäsenvaltioita torjumaan syrjintää koulutuksessa, esimerkkinä romanilasten eristäminen kouluissa, Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen asiasta antaman äskettäisen päätöksen mukaisesti¹;
7. korostaa sitä, että tiedotusvälineiden on edistettävä monimuotoisuutta, monikulttuurisuutta ja suvaitsevaisuutta; kehottaa kaikkia joukkoviestintäpalveluja torjumaan sisällöt, jotka voivat suosia rasismia, muukalaisvihaa, suvaitsemattomuutta tai minkäänlaista syrjintää;
8. kehottaa jäsenvaltioita tekemään Euroopan kulttuurienvälisen teemavuoden (2008) yhteydessä yhteistyötä monien sidosryhmien, erityisesti kansalaisjärjestöjen kanssa kulttuurienvälisen vuoropuhelun edistämiseksi ja tietoisuuden lisäämiseksi yhteisistä arvoista sekä kulttuurisen, uskonnollisen ja kielellisen monimuotoisuuden kunnioittamisesta, erityisesti nuorten keskuudessa;
9. korostaa urheilun merkittävää asemaa suvaitsevaisuuden, keskinäisen kunnioituksen ja ymmärryksen edistämisessä; kehottaa kansallisia ja eurooppalaisia urheiluelimiä jatkamaan ponnistelujaan rasismin ja muukalaisvihan torjumiseksi ja kannustaa niitä käynnistämään uusia, entistä vahvempia ja kauaskantoisempia aloitteita nykyisten toimien pohjalta;
10. korostaa medialukutaidon merkitystä kaikkien Euroopan unionin kansalaisten oikeudenmukaisten ja yhtäläisten koulutusmahdollisuuksien kannalta;
11. vaatii, että jäsenvaltioiden on torjuttava kaikkia rasismia, ihmisvihan ja syrjinnän muotoja koulutuksen ja kulttuurin aloilla;
12. kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan kolmansista maista saapuvien uusien maahanmuuttajien ja erityisesti lasten ja nuorten tehokkaan integroinnin EU:n jäsenvaltioiden koulutusjärjestelmiin ja auttamaan heitä tukemalla heidän kulttuurista monimuotoisuuttaan.

¹ D.H. ja muut vastaan Tšekin tasavalta, liittyen aikaisempien vuosien tapauksiin.

VALIOKUNNAN LOPULLISEN ÄÄNESTYKSEN TULOS

Hyväksytty (pvä)	22.1.2008
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 33 -: 0 0: 1
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Ivo Belet, Guy Bono, Nicodim Bulzesc, Marie-Hélène Descamps, Věra Flasarová, Milan Gaľa, Claire Gibault, Vasco Graça Moura, Luis Herrero-Tejedor, Ruth Hieronymi, Mikel Irujo Amezaga, Ramona Nicole Mănescu, Manolis Mavrommatis, Marianne Mikko, Ljudmila Novak, Dumitru Oprea, Doris Pack, Zdzisław Zbigniew Podkański, Mihaela Popa, Christa Prets, Karin Resetarits, Pál Schmitt, Hannu Takkula, Helga Trüpel, Thomas Wise, Tomáš Zatloukal
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Victor Boștinaru, Emine Bozkurt, Ignasi Guardans Cambó, Gyula Hegyi, Viktória Mohácsi, Nina Škottová, Ewa Tomaszewska
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet sijaiset (178 art. 2 kohta)	Donata Gottardi

VALIOKUNNAN LOPULLISEN ÄÄNESTYKSEN TULOS

Hyväksytty (pvä)	2.12.2008
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 29 -: 7 0: 7
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Alexander Alvaro, Roberta Angelilli, Emine Bozkurt, Philip Bradbourn, Mihael Brejc, Kathalijne Maria Buitenweg, Maddalena Calia, Giusto Catania, Jean-Marie Cavada, Carlos Coelho, Panayiotis Demetriou, Gérard Deprez, Armando França, Urszula Gacek, Kinga Gál, Jeanine Hennis-Plasschaert, Magda Kósáné Kovács, Roselyne Lefrançois, Baroness Sarah Ludford, Claude Moraes, Rareş-Lucian Niculescu, Martine Roure, Sebastiano Sanzarello, Inger Segelström, Csaba Sógor, Vladimir Urutchev, Ioannis Varvitsiotis, Manfred Weber, Renate Weber, Tatjana Ždanoka
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Monika Beňová, Simon Busuttil, Marco Cappato, Monica Giuntini, Ignasi Guardans Cambó, Sophia in 't Veld, Metin Kazak, Marian-Jean Marinescu, Stefano Zappalà
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet sijaiset (178 art. 2 kohta)	Richard Howitt, Helmuth Markov, Luisa Morgantini, Felekna Uca